

**LITERÁRNÍ
ŠUMAVA**

2003

Sborník

Literární Šumava 2003

Přehled oceněných autorů

Poezie do 25 let

1. místo Monika Krajčovičová, Děčín
2. místo Vratislava Holčáková, Opava
3. místo Pavla Čáslavská, Plzeň

Poezie nad 25 let

1. místo Lenka Novosadová, Plzeň
Tomáš Makaj, Rokycany
2. místo Vlasta Balaková, Praha
3. místo Radek Hásek, Teplice

Próza do 25 let

1. místo Olga Šimková, Benešov
2. místo Pavel Prokop, Humpolec
Barbora Zvěřinová, Praha
3. místo Markéta Vagenknechtová, Praha

Próza nad 25 let

1. místo Jaromíra Slezáková, Otrokovice
2. místo Naďa Pavlová, Praha
3. místo Michal Čagánek, Nezdenice

Zvláštní cena za příspěvek o Šumavě

Zdeněk Huspek, Loučim
Josef Bulka, Nemilkov

Cena Františka Pravdy – cena Českého rozhlasu Plzeň

Pavla Velleková, Dýšina
*(ve sborníku nezveřejněno pro neobvyklé
grafické ztvárnění)*

Monika Krajčovičová

Podzimní modlitba

Je po dešti...

Děšť spláchl poslední záchvěvy výčitek.

Zpytujeme svá svědomí.

Forť života už dávno nezní tak

eufonicky.

Bubnování kapek nás drželo v bdělosti

a pravidelné rytmy v jistotě.

Je po dešti...

Zničující harmonie zahalila v háv naše

těla.

Po letném oschnutí dá se přece i kdejaká

rostlina

v šanc slunečnímu svitu.

Člověčí mysl však stále váhá,

jen toužebně pootočít ručkami hodinek

o pár minut zpátky.

Je po dešti...

Chybí jistota a souznění.

Ponořit vesla do řeky zapomnění a plout

až k přístavu,

kde nám sladké pianissimo nabídne svou náruč.

Pláč

Polykám slané moře děti,

řinou se z převrácených loděk

přes černé mřížoví.

Ochutnám jejich duši, jejich srdce –

pulsující tepna závodního koně před startem.

Na loďkách pomalu usychá smutek,

vánek si pohrává s myšlenkou nebeského

výtahu.

I po bouři – když se moře utiší –

jsou loďky přesto zmítány neviditelnou silou.

Jako v obřím továrním kotli

svíjí se v řetězech...

bouře a teskným hlasem svolává své syny.

Najednou ticho.

Je slyšet jen krev,

rozechvívající jemnými prsty struny harfy.

Bez názvu

Sladkokysele ve sladkokyselém nálevu
plavu si.
Rozhazuju nožkama a vpíjím ten likér
jako dítě polyká plodovou vodu.
Očekávání mé plíce plní vzduchem.
Řasa, ovinujíc kolem boků, nechává svůj úděl
na prostopášnosti hostitele.
Plujeme teď spolu.
Dvě chiméry, dvě přítelkyně.
Mlčíme.
V té hlubině zdá se nám ticho živoucím hukotem.
Tvary kolem dávno přijaly svůj
amorfní úděl,
jen my dvě tady žijeme, dýcháme, toužíme.
Proč mlčíš? Proč nic neříkáš?
Jen se tak kolem mě vineš.
Máš ráda zázvor?
Nakloň hlavu a ucítíš jeho pronikavou vůni,
která ti omámí smysly.
Máme to ale štěstí,
že se sladkokysele ve sladkokyselém nálevu
pomalu utápíme.....

Vratislava Holčáková

Mýlenci

Když začali být dva mysleli si
že jsou

Byli mýlenci
Mýlili se večer
Mýlili se ráno
Mýlili se ve dne v noci
Jeden velký oboustranný omyl
A ostatní říkali – hele milenci!
Protože je nikdy neviděli
napsané na zdi

Sebevražda

zatáhněte za rukojeť
jen v nebezpečí
zneužití se trestá
(smrtí?)

Záchvat

Strunama kytary prosvítá zrcadlo
Nechápu můj milý co mě to popadlo
Můj milý není tu můj milý nežije
Stříbrným prachem ho zrcadlo pokryje
Můj milý nemluví můj milý nedýchá
Zrcadlo strunama na světlo pospíchá
Zrcadlo leskne se jak oči ještěřky
Do krku vytne mi otvor teď nevelký
Zbarvím se do ruda od vlasů po paty
Můj milý leží tu na zemi nahatý
A já ho obejmů rudýma rukama
Utíkej milý můj...!

už je to za náma

A bohové mají jména

Příjezdové cesty
k nafukovacím rájům
jsou vystlané asfaltem
lemované ptačími mrtvolkami
A bohové mají jména
OBI, HYPERNOVA, TESCO, ALBERT, COOP...
vylezli z reklamy a nechali si vystavět
krámy

Blázniny zápisky

Škube mi dolní ret
Chtěl by snad
na výlet

Pavla Čáslavská

Znám tě

Jen tlumené světlo
zpod závoje řas
prozrazuje duši tvou
Já nemýlím se
vím kdo jsi

můj sen
za srpnových nocí
a váhavé prsty
tak nekonečně jemné...

Minuty

Ležím, mám otevřené žíly
a střepy té
tuctové sklenice
s nádechem červeně
ztratily svou fádnost
je mi trošku špatně
slyším tikot
hodin
nebo
možná
tikot mého srdce
asi nezbývá moc času
tak přemýšlím
o životě
a padá na mě
zlatý déšť
– slunce mi bude chybět –
venku někdo volá
možná
že i na mě
nevím

nemůžu se pohnout
a z protější stěny
mi mávají slunečnice
od van Gogha
– tu výstavu už asi nestihnou –
je mi nějak slabo
a něco mazlavého
mi smáčí košili
nevnímám
vlastně nevím
co se stalo
chce se mi
rozběhnout
někam hodně
daleko
hodiny tikají
stále pomaleji
a pomaleji
asi s nimi
něco je
a dole někdo zvoní...

Bloudíme světem

Já tady
Ty tam
dvě lidské bytosti
s nelidskou duší
Zrození z nicoty
ze samé podstaty
na věky věků
bloudíme světem

a ruce se třesou...
Pocit vytržení
nebe je
blues v modré a bílé
schoulení do sebe
dotknem se dlaněmi
andělských křídel

Prázdnota

Jen tak
ve své nahotě
studem červená
mé já je bez těla
A vzhůru ke hvězdám
v nebeské nicotě
otáčím se v kruhu
časem tam
i nazpátek

Jsme jen myšlenkou
strnulou v nehybném bodě
jsem prázdnota
rozprostřená
sama v sobě

Lenka Novosadová

Torzo bolestí života

° ° °

ranní rozepnutí holubic
umátořené
vylakené
paběrka z hrdličky
jako by čerstva z poteku
vyplavený skřípek
jako by doteka

hedvábný skřípek
Nedostatek
vyplašených doteků je přec někde

Kudy za nima
Kde jim skulinou nechat najít
mezi bolestí

° ° °

dotékající se hrdlička
jako šafránu sbírat
vzácný nektar
chvíle
doteka
lidskostí

A do brány skulina nastevřená
nastevřená
jako by včera

ach ten vystrašený dotek
vyplašených křídel

° ° °

Vrávoravá
po krůčkách
na alarmu

° ° °

hrdlička kapající po kapkách
infúze černého korálu
jak právě Nikde

náramek lehkých doteků
vyplašených křídel
u okna bývá
však
v tichu
neb křehká a vylekaná

° ° °

Člověk uzavřený
v plastovém pouzderku
Dravé zvíře
rochnící se s bestí

vypuštěné zvíře
létající ve slastných bolestích
na černém hradu
černý z řádu rytířů

° ° °

tenká zlatavá perleť
omotává
jízlivost
tak přečkávaná

bílého ebenu v
ebonitových spirálách

° ° °

Třpytící se a výsměšné
zarudlé výpotky
v očích Sakana
černý Sakan si užívá
černý Sakan se vyžívá
černý Sakan

° ° °

narůstající šklubavé
bolání
Bolení v bolesti
lidská duše ronící slzy
do igelitového PVC
na ráně
ronící narůžovělé potky
živých ran

Za okny takových much
igelitové rámě
podané šklubající bolesti

° ° °

Stádo zasmušilých slonů
na bahnitých a
rozdrásaných pěšinách

Sloní jinotaje
ušatýho pochodu

° ° °

však Sakan
na směle uhnětený
divoký černý hřívák
jak beránek Boží
naslouchá
a přesto svůj a jinak
Divoký a nezkroutný

Vysvobození
další člověk
vpitý radostí
rdousící střepy bolání

° ° °

kruté výkřiky
otevřených ran
krvavá hysterie
uzavřených bran
historických mezníků
Sakanovy okamžiky

° ° °

nevykřičené bolesti
vyjímané
na operačních stolcích
pod narkózama
probděné hodiny
v doktorském náručí
Ten ostrý břit skalpelů
v bolestivých mátohách
osudové okamžiky
obnažující hřivny
narůstajících pokolení
uřícený parfémový závan
Závrať Třetího věku

Torzo bolestí života

° ° °

... narůstající řady kapaček zurčivého bolání
života, moje mízy se vzpamatovávají z opa
ření... rajským plynem... snaží se mě oma
movat slunnějším okamžikem...

° ° °

bylo mi čím dál hůř
víc
hůř
příšerně

Ale léky na bolest už přece
máte pro dnešek vybraný...

začala jsem psát verše
pomohly mi
stejně jako ruka sesterčina
účinek téměř stoprocentní
Asi
K čemu by to člověk jenom
asi
jako vřelé pohlazení
navrátily mi důstojnost
přestala jsem být raněným zvířetem

ucítila jsem bytostné lidštění
v bolestích

° ° °

návštěvy přináší nebývalé dary
v očích lékařových
i ty Danajské
však
v očích pacientů

Snad z jiného světa jste přišly?
A jsou tak tuliví

° ° °

Cherubín upustil diamant
moci křišťálové
mléčná dráha mlžící
do běla a zhusta
jak na krájení nožem
připravená
bílá místnost v bílém oparu
na hustě mléčný posteli
pableskující křišťál
peřím v polštáři
podložený
sesterským opatrováním
růžovým
na bolesti umocněný
zažehnutá oblouková spirála
plynových lamp

° ° °

... mě pustili domů na víkend, kdybych nekr-
vácela, tak ani nevím, že mám rakovinu...
(pacientka)

° ° °

Deštivé zátiší
krápající klapot
deštných klapků
tlukoucí
bolestivá zákoutí
vrcholů Venušiných

° ° °

čelo orosené
navlhčená froté žínka s lesní pannou
sedí na okně
Je světlem zákoutí
trylkující zelení
panenské
a tlukot vyslyšený
dešťík mazlivý

Omyávání deštěm ronícím slzy
bolání
pro rosu svěžesti

froté obklad
ovinutý kolem
opocené čela
výpotky bolesti
zachytávané
ve froté střapancích

Čela výpotek

° ° °

bolestivé vývody
lidských prožívání
nadržený nemoci
hupající na kolemjdoucí
nechodí po horách
na to jsou příliš líný
a taky
ten podivně čistý vzduch

ve městě jsou zmlsaný
zákeřné nemoci
zákeřné krutosti
kroutivé bolání
tělo jak ve mdloubách
uťatý
stočený

Torzo bolestí života

° ° °

... kam Vám to jenom dám? Snad bude tahle žíla dobrá, aby nám tu kapačku vydržela...	to bolesti národa to bolesti lidskosti ° ° °
... a jednu do bříška a ještě do zadečku a ještě lahvinku tááák...	stojatý večer a čas kdesi za mraky bolesti raněných zvířat Duše a rány živé neutíkej! ať pocity člověka torza tělesných šlehání bičování na kříži na pranýři v posteli ° ° °
Živá hlava bez těla na zařízení vozíku sama si s vřískotem otevřela dveře chtěla ven ven na slunce ven na světlo ven mezi lidi ven do éteru živá hlava bez těla tak podivně živý sen ° ° °	... pojdte, já Vám píchnu injekci proti bolesti. Sestřičko, to budete strašně hodná... ° ° °
... a ten čajík musíte jíst pěkně po lžičkách, tááák, to je ono...	bodavé lidskosti soumarné pochopy zavrženíhodné průklepy ostrých ran tělo živé a bolesti v torzu Živé to rány a obručí v obstřiku posepínání Úleva Únava a pořádné zavzlyknutí jak volný pád nadechujícího se spánku ° ° °
... mám takový strach, co mě zítra řeknou? Tolik se bojím...	(pacientka) Úleva Únava
Vzlykavý výkřik ze sna unesená vystrašeným Parnasem ožehavé místo Herkulovo a Diana taktěž trpící bolesti soubojů tělo a duše ta duše v těle to tělo živé to bolesti života	erární košile noční a srdéčka geometrie na řadách v obrazcích Zase nové fleky mapy ran hnisavých s pytlíkem na drény

putování v bolavých zákoutích života
z ran tekoucí úlevy
hnisavé výjevy
chirurgického zánětu
prý zánět jak jelito

chirurgická zabijačka
rajského plynu s
bolestí

výjevy na nočních srdččkách
na košili noční putování

Sestři, můžete mi donést čistou
noční košili...

° ° °

jeden den
jeden drén
druhý den
druhý drén
třetí den
třetí drén
třetí den popotahování
čtvrtý den
ten drén slzy roní
pátý den
chybí vůně květin
šestý den
a zase drén
popotahování
se drenu s vůní
sedmý den
vypořádání
právě ten den
sedmý drén
padnul jak podřátý
poražený
květinovým éterem
esencionalizovaný
jedu Den voňavého vítězství

° ° °

Dieta číslo pooperační
bílá sladká krupicová kaše
na bílém polštáři

ve vybíleném pokoji
s výhledem na stromy
jak nově zrozená

° ° °

skrytý plén výbojů
zákoutí pooperačních lidskostí
a v žilách spousty
kolujících antibiotik
jak na vlnách soumaru

kap

kap

kap

co dokap to ronění
na krvi plující
membrány skrytých bran
propouští koráby

vzácného zboží
tolik třeba a
Cesta tak přetěžká

° ° °

doplout až k bolesti
do rány života
antibiotická úskalí
na bouři združené
na kříži prášeném
dávku jak pro vola
odborné zákroky
ožehavé rány
plnicí se výrony
Antibiotického torza života

° ° °

koráby kolují
cenný náklad
putující pomoci

Krutosti mísení
životních bolestí

° ° °

pak rozžal stín
pln skřeků běs
však
na zapařených mlíkem výbojkách
a svícná Světlice
ta žena lampu vycídila
a celý jeden chladný mžik
v bod zamotaný že
teplo z víl
Ženy lampy

Tomáš Makaj

Po úzkých cestách
Dobrota dobrotičká
hvězdy počítala
na prstech u nohou

Mlžné ráno
vlasaté zeleně
vleže Země
Lunu hrálo

Prostědobrý vyšel
Nekřížován Zapomenut
pro osud louky rozkvet
aby za čas jen tak
Tiše opadal

Slova mezi prsty jako voda Úsvit
tichouнкé pohlazení
To co není
ve snu mění
dva blázni pro radost

Až na kost mráz
v nás choulí dušičky
jako rybičky v konzervě
Kdo si nás koupí?
Nevíme...
Jen tiše bloudíme
na okraji srdce
dosud ještě nenarozeni

Svítá do nebes
škytavé ráno
Těžce milujeme se
mezi pláčem a tlením
Slova si prosí
„Budiž dáno“
a báseň zrcadlem cesty
k obzoru nese své jméno
Nespatřeno

Hladívám myšlenku zlomenou
sladkou matku snů
prázdné místo je třeba zaplnit... jen tak
znova se narodit.

Jsem od rána Čas
Počítám slonzvrat kroků

Ecce klece
tyčné body
do oblohy ptáků pár

Mám oči upřené
mezi řádky denního stisku
Tlačí a bolí kůže stará

Ecce lehce
anděl zpívá
neumírá havran můj

Jsem od rána často zdravě
nazván jménem pravým

Chce se mi ještě spát

Vlasta Balaková

narodila jsem se
10. 7. 1948
ve Veltrusích
na stromech
rudá Slunce třešni
/jsem třešňová
a to není k zahození/
Já
zbloudilý abstinents
po třicet let
studovala jsem Život
syrový
jako maso na pultě

řeznického krámu
na hnojště Světa
v hospodách
s očima svítícíma dlouho
do noci
Až
v poslední hospodě
skoro na konci
Světa
opět
na stromech
rudá Slunce třešni
s přihlédnutím

k otlučené lodi těla
jsem se zastavila
a řekla si
že bych mohla dělat
něco užitečného
třeba
psát poezii
růžím předcítat ještě za rosy
Ferlinghettiho
a naslouchat zpěvu ptáků
Jak jsem řekla
tak se stalo
a Svět má barvu Duhy

Báseň o řece plné leknínů

Včera
na Náměstí Svatého
viděla jsem padat
tři sněhové vločky
a šest Čínanů
jen tak bez lampiónů
vycházelo od Mc Donalda
Včera
bylo mé Lásce
čtyřicet a dva dny
já listovala Krchovským
v posedu Máchy
byl tak vycpaný šťavnatým Životem
/oregáno a orgasmus/
jako nadívaná kachnička
Asi jsme oba šílení
a odjinud
v ruce vltavín lahve
se zprávou
– nepotkal jsi náhodou
Vánoce –

zeptala jsem se březnová
rozesmál se
z hrudi mu vypučel
fialový květ
Na rohu
italský prodavač
rozřízl ananas
až vystříklo semeno vůně
a v ní se projížděl
Řezníček v gondole
– Seš nesmrtelnej
vole –
zakřičela jsem
a vhodila vltavín lahve
Zamával mi
námořnickou čepičkou
také jsem se rozesmála
stojím tu uprostřed Vánoc
řeka je plná leknínů
a já se tak blbě ptám

Vzkaz

– Co si myslíš
u nás se jedlo
stříbrem
z fajnového porcelánu –

povídá otec
z bagančat mu upadl
slepičinec
na čerstvě umytou podlahu

domem voněla svíčková
Zamíchala jsem si
kávu
stříbrnou lžičkou
a aby nebylo nic opomenuto
ohledně noblesy starého rodu
šla jsem napsat vzkaz
pro příští generace

na zeď
záchodku:
Před každým jídlem
si dobře umyj ruce
nikdy
se nehandrkuj o krávu
ale
na hedvábí trvej!

Báseň o plné putýnce

Je ráno
nasněžilo mi do fialek
jako Tenkrát
a bylo jaro
jen takové tušené
místy ještě ležel sníh
natrhala jsem pro maminku
fialky
v sobotu ráno
u lesa
za všechny chlápky
co zapomněli

– Víš dítě
nikdy jsem nedostala
fialky k snidani –
řekla maminka
přikrčená za brejličkama
vypadala
jako kousek hedvábí
z lepších časů
To byla snídane
Most přes rozbouřené vody
rakvičky se šlehačkou
fialky a káva

Dopis pro Kateřinu

Myslíš
že na druhém břehu
na břehu řeky
hoří ohně
lidé popíjejí víno
a Janis Joplin
přijíždí na Harley
Myslíš
že tam
někdo
pod rozložitým stromem
na staříčkém gramofonu
do omrzení přehrává
Píseň o rodné zemi
Myslíš
že tam
někde
u lesa
podzim

do ohýnku hází brambory
a frau Listik
peče
borůvkový koláč
Na Cestu
vzala bych si
modrý džíný
jako strop v synagóze
a stříbrného Frantíka
do dlaně
Ne
není Smutku
budu tě čekat
tam
v nedělní cukrárně

Adam a Eva

Gula, dula, hulá, holá
Adam na Evu z Edenu volá
„Evo, Evičko, moje samičko,
nejez to jablíčko.“
Zlé to sou hadí rady
Nakonec tě jednou zradí.

Mezi tím had Evu osahává, omotává,
v rozkoši ji radu dává.
„Dej si jabko poznáš nepoznaný
ochutnej co je zakázaný!“

Gula, dula, hulá, holá
Eva má Adama za vola.
Nevnímá co on jí říká
marně muž naříká.
Raději dá na hadí radu,
nevidí v tom žádnou zradu.

Kousne si, jabko chutná!
Najednou je Eva smutná.
„Sem vyděšena a svlečená!“
Jako první oblékla se žena...

„Gula, dula, hulá, holá
jabko bude tvoje škola,
naučíš se znáti neznámé,
je to pravda had nás neklame.
Už nebudu žádná děva!
Řekla oblečená Eva...“

Od té doby,
žena se šaty zdobí.
Zahaluje svoje vnady
a dává nesmyslné rady...

Dva vrabci

Pipa, pupa, pípa pou,
dva vrabci si jdou.
Pípali si do kroku.
Pipa, pupa, pípa pouou–

Cvrliky, cvrdli, cvrk
cvrček se nám scvrk.
Cvrdlikal a potom vrkal,
plakal a přitom se vztekal.

Pipa, pupa, pípa pou,
cvrčka vrabci najdou.
Proč skáčeš, pláčeš, běduješ,
proč tu cvrčku cvrdluješ.

Já jsem malý cvrček,
pro všechny jsem skrček.
Chtěl bych se narodit jako brouček,
nebo lítat jako ptáček.

Pipa, pupa, pípa pou,
vrabci se všim hotovi jsou.
Sežrali cvrčka, přestal naříkat
už nebude vzlykat,
ani se zamykat.

Cvrček se narodil,
byl z něj vrabec.
Svůj život odhodil
a to byl jeho konec.

Dneska dělá, pipa, pupa, pípa pou,
dva vrabci se synem jdou.
Otec, matka ti ho snědli,
dnes jak syna si ho vedli.

Akvariijní rybka

Byl jsem akvariijní rybka v malém akváriu,
kulil jsem očka a díval na Klárku.

Byl jsem hloupě zvířátko, sám ve vodě.
Skončil jsem zakrátko, skončil v záchodě.

Byl jsem odhozen, žil ve stoce.
Můj velký sen byl bydlet v potoce.

Byl jsem velká tarantule chycená v síti,
Chytla mě pavučnice a svázala nití.

Byl jsem židle bez nohou, ležící na skládce.
S představou a touhou žít někde v pohádce.

Byl jsem hlupák v různé době.
Můj velký sen byl žít v jiné podobě.

Duch

Jeden host měl zlost
a když přešel most, zbyla z něj kost...
Sežrali ho vlci zaživa
smutně skončil protiva.

Byl z něj vzduch a jeho duch
choval se zle zloduch.
V noci chodil... lidem škodil
na violu hrál... lidem zlato bral

Jednou ta mrtvola volá na vola
„Héj, vole, to je moje viola!“
Bohužel ten vůl
rozložil violu napůl.

Teď už strašák nestraší
voly přitom nesnáší.
„Jak mám strašit bez violy?
Svět je krutý, to to bolí!“

Dlouho nic se neděje,
když přijde poslední naděje
a duch se zasměje!
Neb použil své čáry
a vtělil se do kytary.

To Kataru hraje na kytaru
rozveselí přitom Báru
a i když je Bára hluchá,
kytara má svého ducha...

Křídla

Odpočívala na posteli až po uši začtená do Obecné biologie. Děsná kniha, jak to můžeš číst? Hrozila by se asi většina jejích spolužáků, ale něco takového Iva připustila jen při některých zvlášť „pěkných“ kapitolách. Porozumět zbytku knihy jí nedělalo potíže, posledních několik let už nic jiného než naučné knihy ani nečetla, biologie byla její láska od malička.

Ležela na břiše a občas zvedla oči ke své spolučince. Černobílá čápice Vločka se procházela vedle postele, skláněla k Ivě hlavu a svým ostrým oranžovým zobákem upravovala její křídla.

Není nad Vločku, pomyslela si Iva, nic tak nepročeše peří jako její šikovný zobák! Ještě krajní letky, tak, ano, přesně tam... A čápice se snažila ze všech sil. Když skončila, zastavila se vyčkávat u Ivyiny hlavy.

„Šikovná holka,“ pochválila ji Iva.

Vločka vzala nabídnutý kus masa z ruky jemně do zobáku a odletěla s ním na své hnízdo.

Holubi jsou méně nároční, pomyslela si Iva už zase nad knihou, stačí jim jen tvrdé pečivo nebo zrní, čápice vyžaduje maso. Ale zase má delší zobák, dokáže bez nesnáží urovnat i nejdelší letky na jejich křídlech, holubům to vždycky trvá déle. Na holuby přijde řada zase v zimě, až čápice odletí. Dřív Iva holubí hejna nesnášela, štítily se jich, ale od té doby, co měla křídla, si jejich zobáčky nemohla vynachválit. Křídla vyžadují péči větší než vlasy modelek. Každý den koupat, a pak dlouho sušit a urovnávat peří, aby bylo každé, i to nejmenší, na svém místě. Sama si na ně dobře nedosáhla, proto se naučila využívat služeb ptáků. Ti se s peřím a křídly, na rozdíl od Ivy, narodili.

Iva přišla na svět jako úplně normální dítě. Tedy skoro úplně normální. Něco v ní ale stejně muselo už od malinka být jiné. Nejdřív to postrehli ostatní ve školce a později ve škole, v tomhle ohledu jsou děti velmi všímavé a na každou odlišnost citlivě reagují. Citlivě a bezcitně. Když si Iva prožila šikanu poprvé, nijak o tom neuvažovala, jen plakala. Podruhé už se ptala proč, nechápala a polykala slzy. Potom poznala sama, že je skutečně jiná než druhé děti. V čem však? Netušila. Ani ve snu by jí tehdy nenapadlo, že za to mohou křídla. Tenkrát z nich ještě nebylo vidět ani peříčko, ale už byla schovaná v ní. Navenek začala růst až asi v deváté třídě, kdy se jí na zádech objevila první namodralé šedá pera.

Teď už měla Iva v rozpětí víc než měřila na výšku, jenže málokdy svá křídla rozevírala, většinou je nosila složená a přitisknutá k zádech, aby byla co nejméně nápadná. Nikdo o nich nevěděl, dokonce ani rodiče netušili, co má jejich dcera na zádech. Jen ptáci, kteří jí za trochu zobu urovnávali peří, věděli, těžko to však mohli někomu prozradit.

Nebylo snadné utajit křídla na zádech, ale Iva se naštěstí žádné neopatrnosti dosud nedopustila. Nechodila se koupat, nenosila na zádech velké výstřihy. Pod tričkem nebo košilí se složená křídla dobře schovala a nač by se kde před někým svlékala. Nemocná nebyla od svých tří let, její lékař netrpěl žádnou přílišnou horlivostí, a tak ani z této strany žádné nebezpečí nehrozilo. Přesto už měla několikrát namále, vždycky se však před prozrazením nějak vykroutila. Dokonce se kvůli křídílům naučila lhát. I svým rodičům. Věděla, že je to hanebné, ale pořád raději lhala, než by přiznala, že má křídla. Možná, jednou...

Za to Iva svá křídla někdy proklínala, častěji však byla smutná. To když viděla létat ptáky na obloze. Tím víc jí trápilo jejich poletování, že ona mohla létat taky. Dokud byla malá, chtěla létat, chápala však, že bez křídel to nejde. Teď křídla měla, ale létat stejně nemohla.

Copak se dalo vznést se nad město? Jen tak se prolétávat lidem nad hlavami? Sami uznáte, že ne. To by bylo dopravních nehod a infarktů...

Bohužel míst, kudy nechodí lidé, moc není. A přece Iva jedno takové našla, opuštěný lom. Zdevastovaná měsíční krajina těžko odpovídá lidským představám o přírodním ráji, proto sem nikdo nikdy, co Iva pamatovala, nezabloudil. Místa, kam lidská noha nevkročí, se neskrývají v pralesích, v horách a ledových pustinách, tam už je jich poskrovnu, nejpouštěnější krajina zůstala tam, odkud lidé jednou odešli, na taková místa už se nevracejí. Tenhle lom k nim patřil. Lidé ho opustili před několika lety, příroda se sem vracela jen velmi zvolna. Ale Iva to tu měla ráda, protože kolem skal nad jezírkem s křišťálově čistou vodou mohla svobodně létat.

Iva však měla i jiné starosti než svá křídla. Nebyla pták, byla obyčejná holka se vším, co to obnáší. Chodila do normální školy, občas se učila a ve volných chvílích, tedy když se zrovna nesnažila louskat nějakou biologii, snila. O čem? Nejčastěji o svém princí. O klukovi, který by jí měl ráda a kterého by i ona milovala, tomu by o svých křídlech řekla. Nejlepší by bylo, aby měl také křídla, pak by jí dokázal pochopit. Mohli by si navzájem vyměňovat své zkušenosti a létat spolu. Prožívali by společně všechny lety, navzájem by se ve společnosti kryli a hledali si výmluvy pro to, co stejně nikdo jiný než člověk s křídly nepochopí. Jeden druhému by pečovali o peří, ona by mu je procešávala, on by jí je jemně myl houbičkou a nejčistší vodou. To by bylo krásné...

Jenže kolik lidí má křídla jako ona? Ještě nikdy o nikom s křídly neslyšela, zná jenom sebe. Co když je na světě jediná?! Snad ne!!!

Možná, že zná jednoho člověka s křídly. Ne, neviděla je, ale určitě je má, to už člověk vycítí. Jmenuje se Pepa a přišel k nim do třídy před třemi týdny. To je kluk, kterého by chtěla milovat... Je úplně jiný než ostatní. Není hezký, je zvláštní, přitažlivý. Má kouzlo. Křídla. Určitě je to křídly, jinak si to Iva nedokáže vysvětlit. Pepa byl taky jeden z důvodů, proč se Iva nakonec rozhodla jet na školní výlet. Byl první, kterého se zúčastnila, jinak se vždycky bála, protože se vyléteť je pravděpodobnost prozrazení křídel daleko vyšší, než když se se svými spolužáky vidí jen šest hodin denně. Ale kvůli Pepovi...

A jako na potvoru vyšlo zrovna tak krásné počasí... Koho by nelákal chladivý rybník jen pár desítek metrů od chatek!

Koho? No přece Ivu. Seděla ve vidlici mohutné vrby nad rybníkem a tvářila se, že patří také ke kmeni, aby si jí nikdo nevšímal. Ještěže byla holka a měla se na co vymluvit... Ale koupala by se, až by brečela! Ve vodě právě zuřila bitva všech proti všem, kapky vody stříkaly až nahoru na ni. Jak by bylo krásné, kdyby teď mohla vběhnout do rybníka, roztáhnout křídla... Řádně by zmáčela úplně všechny a všechno kolem sebe v okruhu desíti metrů! Co se dá dělat, vynahradí si to doma v lomu, i když tam už to nebude takové.

Vtom zaslechla kroky. Pepa se přiloudal a sedl si k patě vrby, zrovna pod Ivu. Taky se nekoupal! Poskočilo Ivě srdce. Ani si nesundal tričko a nejspíš pro jistotu měl i dlouhé kalhoty. Já to věděla, má křídla, já to věděla!

Schválně ho vyzkouším, napadlo ji.

„Není ti horko v těch kalhotách a v tričku?“ zeptala se.

Překvapeně a trochu polekaně zvedl hlavu. Chvilí hledal v koruně stromu proti sluníčku.

„Ani ne,“ odpověděl, když Ivu našel.

„A tobě není horko?“ oplatil jí.

„Ani ne, já mám aspoň kraťasy.“

„Máš pravdu, je horko,“ připustil nakonec a sundal si tričko.

Nemá křídla... zamrzelo Ivu a seskočila dolů k němu. Ne, opravdu je nikdo neschovává. Ale stejně je zvláštní – je mu horko a on místo aby si vzal kraťasy, svlékne si tričko.

Sedla si k němu, chvíli na sebe koukali, a pak se dali do řeči. Bylo to jako procházka oázou, jako čerstvý vítr od moře – rozmluva s člověkem, který má úplně jiné názory než ostatní, který se nestydí říct něco, o čem by ostatní třeba ani nepřemýšleli. Možná to všechno povídal, protože pocítil, že Iva je jiná, i když třeba neví, že je to jejími křídly. Měl nádherné oči. Iva se do nich dívala a chvílemi jí připadalo, že se v nich musí utopit. Byly zelené, takové, co se ve stínu zdají skoro černé, ale na slunci! Jako když paprsek prozáří dva rybníčky. Až se jí z nich trochu točila hlava.

A motala se jí, ještě když večer usínala. Škoda, že Pepča nemá křídla... Člověk bez křídel křídla nikdy nepochopí. Jak může obyčejný, třebaže chováním trochu zvláštní člověk porozumět, co to je, když vítr hraje na letky a ty sviští jak píšťalky varhan, třepotají se jako listí osik a šumí jako tráva? Copak může obyčejný člověk pochopit starosti s křídly? Ale na druhou stranu, uvědomila si, jaký by byl život s dalším okřídlenecem, jako je ona? Vždyť by byli v jednom kuse v oblacích, kdo by se staral o rodinu, nákupy a tak?

Asi by bylo nejlepší, kdyby si našla nějakého docela obyčejného kluka. Bez křídel i bez zvláštních názorů. Kluka, který nosí v létě kratasy a normálně se koupe s ostatními. Ale stejně jí ty zelené oči nedaly spát, myslela na ně od té doby pořád. Ještě i doma. Pro zelené oči měla vždycky slabost, zvlášť pro takovéhle. Tak krásné oči vážně ještě nikdy u nikoho neviděla.

Bylo slunečné letní odpoledne. Iva sklapla Obecnou biologii (jak mohla číst o chlorofylu, když si pokaždé představila ty Pepčovy nádherné zelené oči?) a vyrazila do lomu. Bylo to tu krásné a stejně nádherně opuštěné jako vždycky. Oáza klidu! Vystoupala až nahoru na kraj srázu. Blaženě se nadechla, rozevřela křídla a rozběhla se ze skály. Zase cítila vítr v perutích, zase jí svištěly do uší. Po několika mávnutích ucítila, že už není tak těžká, zvolna se zdvihla od země, až její nohy konečně našlápaly do prázdna. Mocný stoupavý proud od rozpálené skály ji pomohl vyletět závratně vysoko. Teď už nemusela mávat, stačilo jen roztáhnout křídla a plachtit. Mohla si vydechnout, udržovat směr už není těžké. Bude se v kruzích zvolna snášet k zemi, potom si zase popolusne nad skálu a proud teplého vzduchu ji znovu vynese. Létat je velmi namáhavé, proto musela každý den cvičit, alespoň třepat křídly na zemi, tak jako se rozvíčují ptáčata před prvním letem, jinak by se jí ve vzduchu mohlo udělat špatně a spadla by. Však také od té doby, co létá, sní za celý regiment. její táta se vždycky diví, kam to jídlo dává, když netloustne, kdyby tak věděl... Ale on neví. Nikdo neví a nesmí vědět, možná až jednou její princ.

Pro těch pár chvil ve vzduchu, pro ten krásný výhled, pro tu píseň per odpouštěla Iva svým křídům všechny starosti, které s nimi měla. I lidem, kteří zničili krásný kopec nedaleko jejího domu, vždyť tak vzniklo naprosto dokonalé místo pro létání.

Zálibně si prohlížela lom, když vtom ji něco upoutalo. Pod hladinou jezírka plavalo cosi velkého a světlého. Zvolna se to vynořovalo. Kdyby nevěděla, že sem nikdo nikdy nechodí, přísahala by, že je to člověk. Jak se to blížilo k hladině a ke břehu, rozeznávala podrobnosti světlé siluety. Otočilo se to na záda. Kluk! A kouká na oblohu. Na ni!!!

Už ho i poznala – Pepča. Vyklouzl až po pás z vody a posadil se na velký balvan, aby lépe viděl nezvyklého letce.

Iva nastavila křídla celou plochou proti větru, těsně nad zemí prudce zamávala hadce přistála. Zůstala stát kousek od Pepči, zrudlá, s hlavou skloněnou, jako školačka, kterou nacyhtali s kamenem v ruce u rozbitého okna. Čekala leknutí, údiv, hloupé otázky.

Ale nic z toho nenásledovalo.

„Pěkný křídla,“ řekl jen bez jakéhokoliv podtónu. Jako by jí chválil nové boty.

Usmál se jejímu nechápavému výrazu a sám vylezl celý z vody – od pŕlky stehen dolů měl šupiny a místo nohou ploutve.

Co ráno obvykle nedělám

Budík, který mě probudil, nezvonil nijak hlasitě ani přesvědčivě.

Tempo zvonění kolísavě zpomalovalo a zdálo se, že budík na tuto činnost – pro kterou byl vlastně stvořen – vynakládá takové úsilí a množství energie, že nebylo lehké si nepředstavit, jak by mu zčervenal ciferník námahou, kdyby byl živým tvorem.

Zůstal jsem ležet (jindy bych okamžitě vstal a rázně skoncoval s obvyklým protivně pravidelným řezavým zvukem) a pozorně naslouchal. Snažil jsem se vypořádat s pravidelností v kolísání rychlosti a důrazu – nebylo vyloučeno, že jde o jakési sdělení či píseň.

V duchu jsem si říkal „ted“, pokaždé, když jsem měl dojem, že síly ubohého budíku jsou již naprosto vyčerpány, nebo když se mi zdálo, že už bylo řečeno, či zazpíváno vše. Kovový vytrvalec však aspiroval na účast v olympijském týmu – zvonění neustávalo, tempo se zpomalilo do tak nesnesitelného rytmu, že jsem střídavě zvoněním padal hysterickému smíchu a třesavce, při které mi běhal mráz po zádech a potilo se čelo.

Skončil v momentě, ve kterém, jsem to méně čekal (nechci říkat v momentě, kdy jsem to čekal nejméně, protože by se jistě našlo několik jiných momentů, ve kterých by byla míra očekávání ještě nižší, protože je to, pane bože, klišé, a protože to není pravda), pak ještě crknul, snad na pozdrav, nebo na znamení konce sdělení/písně.

Zaplavila mě vlna úlevy, dokonce jsem se cítil nádherně svěží. Jaký nádherný pocit ve srovnání s minulými rány, kdy jsem po probuzení oslepen tápal po bytě, pln nechuti k životu. Shledal jsem tuto metodu buzení velice zajímavou a nemálo příznou a umínil si, že odted budu péro budíku, které pohání paličku, natahovat co nejméně, respektive méně než dosud.

Broukal jsem si pasáže z budíkové symfonie, které mi uvízly v paměti a prstem na zarosené zrcadlo (zrovna jsem se holil) kreslil vzorce pro výpočet správného množství otáček klíčkem, aby byl efekt co nejsilnější. Pak jsem toho nechal, uvědomiv si, že z jednoho pozorování nemám pro takový výpočet dostatek informací, smazal vzorec a místo něj načrtl základ tabulky, do které bych mohl zapisovat údaje, empiricky získané v průběhu, dejme tomu, jednoho měsíce.

Nebylo by též na škodu, i přes nějaký určitý, nakonec spočítaný počet otáček, natahovat budík pokaždé jinak, aby se i z tohoto ranního představení nestal nakonec stereotyp, případně, a to by byla asi nejlepší varianta, svěřit natahování osobě jiné. Když budu budík natahovat sám, budu mít jakous takous představu o stavu natažení a tudíž i přibližné délce a síle následného projevu existence cizí osoby, která by natahovala nezávisle na mě, mých znalostech, zkušenostech a náladách, by mohla vytvořit naprosto unikátní a originální vzorec zvonění, který by pro mě každé ráno představoval nejen příjemné probuzení, ale i nikdy neopakovatelné překvapení (ve skutečnosti opakovatelné, ale opakovatelné v tak obrovském časovém rozmezí, že by se v porovnání s délkou lidského života dalo považovat za neopakovatelné).

Taková osoba by pak tak činila za nějakou menší úplatu, nebo ze soucitu (ve vzbuzování soucitu jsem mistr), případně, a to by bylo velice společenské, bych mohl já na oplátku natahovat budík jí, osobě jedné ochotné. Kde však takovou osobu sehnat? V domě, ve kterém bydlím, se nalézají jen tyto druhy osob:

- Dělníci – přijdou odpoledne domů z práce, nevrlí, nepřístupní, tváří se výhružně, na pozdrav neodpovídají, zmizí vždy za dveřmi svého bytu do obýváku plného televizního

světla a hluku, v určitých intervalech je možno je uzřít, kterak postávají na odpočívadlech, kouří a plivají do šachty nefungujícího výtahu. Navíc mají tyto osoby obrovské mozolnaté ruce, které si s tak jemnými mechanizmy jako jsou budíky nejspíš příliš nerozumějí.

- Jejich manželky – přijdou dopoledne domů z nákupů, nevrle, strhané, nezučastněné, odevzdané, bez tváře, obtěžkané nákupními taškami a dětmi, zmizí za dvěma svého bytu, skrze cinkot nádobí a pramínky rozličných vůní prosakují zvuky nezdolné televize. Tyto osoby jsou natolik zaneprázdněné, že jen těžko by se dala v jejich životě najít chvilka, která by se dala využít k provedení natažení.
- Jejich děti – přijdou odpoledne domů, drzé, nezvladatelné, nezodpovědné, bez valného zájmu o cokoli, pokřikují na kolemjdoucí a zalepují žvýkačkou klíčové dírky. Takové osoby bych si do bytu nerad pouštěl už kvůli mé sbírce skleněných střepů, která by jen těžko ušla jejich pozornosti, neřkuli jejich obratným prstům.

A přestože jsem měl už jen málo času – vlastně i kdybych v onen moment byl již TAM, bylo by pozdě – sedl jsem k psacímu stroji a napsal inzerát následujícího znění: **Hledám osobu libovolného pohlaví, věku a třídní příslušnosti, která by byla ochotna natahovat mi budík. Odměna domluvou.** *Zn. Za život snesitelnější.*

Marnost nad marnost

Ráno. Slunce prostrčilo svoje dlouhé prsty mezírkou mezi závěsy a zvědavě je ráchá ve sklenici studeného čaje. Kdoví, co hledá, co tu vůbec ještě dělá. Je podzim a za chvíli bude zima – slunce by mělo být bledou plackou, cestující kdesi daleko od Země studeným vesmírem. Rozhrnu závěsy a slunce, podobno pohádkové postavě („Jen dva prstíčky strčíme...“), vtrhne do pokoje, rádí jak šílené na lesklých plochách a prachové částičky nutí do krkolomných veletočů.

Venku. Je vsutku skvostný den, skvostnější, než se zdálo zpoza okna. Obloha jako vymetená, až na pár cárů vaty, které unikly pozornosti nebeského metaře, které zapomněl smést do zlaté jímký. Se vzduchem se mísí rzye jarní vůně a lidé jsou nezvykle usměvaví. Musím si stále připomínat, že je podzim, jinak bych nejspíše začal poskakovat s písni na rtech.

Dubová alej. Bezvětrí, nepohnul by se ani lístek, kdyby se všechny neválely u chodníku. Brouzdám se v nich, jsou hnědé a zkroutené, vypadají jako kukly hmyzu – důmyslný vynález, jak ochránit potomky před mrtvou zimou. Dnes je ale tak hezky, že by je to mohlo ošálit a probudit o několik měsíců dříve. Celá jedna generace by tak byla ztracena.

U teplárny. Skrze šestiúhelníková očka plotu nabízí se mi hmyzí pohled na začerněnou pláň plnou vyřazených zařízení, sutin a psích výkalů. V dále (tak velké, že dělá z věcí hračky pro děti) lze spatřit hromadu uhlí lesknoucí se na slunci a kolem skupinku kamarádů mravenců, každých, v modrých montérkách, miniaturní lopatičkou ožďibuje hromadu a překládá nepatrná zrnka na nekonečný pás. Zdá se mi, že tato hromada nemůže být nikdy zdolána, přestože vím, že až se budu večer vracet, bude nesrovnatelně menší, až někdy pozdě v noci zmizí docela, aby na její místo mohly vlaky navézt nové uhlí.

Hlavní třída. Chodník lemuje cihlová zídka do výše kolen. Brání zahradám, aby se nevylyly do silnice. Ve vydrobených spárách se perou o místo tuhé zelené stvolý s vypelichanými vějíři lístků. Neznámé rostliny, které nejspíš ani nemají jméno, plevel, který si najde místo k životu všude a snad nikdy nespí ani neumírá. Za zídkou se mělkým zeleným mořem brodí důchodci zbavení svršků a pomocí skučících, amatérsky sestavených strojků zkracují pěstěná stěbla. Rozhodně tento rok naposled.

U kavárny. V bílých náručích plastových květů se rozvalují studenti–záškoláci, celým tělem vstřebávají hřejivé paprsky, labužnický přimhouřené oči, občas líně cosi prohodí, kouř z cigaret zapomenutých mezi prsty stoupá téměř kolmo k obloze. Tramvaje se na zastávce zbavují svých cestujících, jen aby zase mohly nabrat nové, dokončují jeden okruh a zároveň další započínají.

Monument. Vstoupil jsem do okrouhlého stínu, téměř přesně do jeho středu. Jako vždy, ani dnes jsem neodolal a zvedl hlavu, abych si prohlédl původce stínu. Na vytáhlé konstrukci ze zkroucených trubek a drátů se ve výšce asi pěti metrů otáčí ozubené kolo – symbol zdejší průmyslové oblasti. Celá ta věc mi připadá velice odpudivá, ale pravidelný pomalý pohyb kola je natolik podmanivý, že nezdědka zůstanu fascinovaně stát, a když mě konečně hypnotický kotouč propustí, již dávno nestojím ve středu stínu...

Na zastávce. Z dřevěné budky s plechovou střechou vane pach moči a shnilého ovoce. Začíná drobně, ale důrazně pršet. To je snad jediný důvod, který by mě přiměl vstoupit do budky. Kapky zpívají na střeše:

„My se ničeho nebojíme,
možná, že dnes umřeme,
zítra se zas narodíme.“

Cáry vaty na nebi se slily ve špinavé chuchvalce. Ze západu se valí temná mračna a pod nimi autobus po mokrem svítící silnici.. Autobus je prázdný, jsem dnes první cestující.

Nespavost

V jednom filmu zazněla věta: „Když trpíte nespavostí, nikdy pořádně neusnete a nikdy se pořádně neprobudíte“. A nikdy tuhle pravdu neoceníte, dodávám jen, pokud se neocitnete v situaci, kdy ji pocítíte na vlastní kůži.

Slečno *Insomnie*, nesetkali jsme se už někdy? Ano, už jsem s vámi měla tu čest. Naposledy minulý týden. Už pět nocí jsem nespala. Uléhala jsem s hrůzou, že se mi znovu nepodaří usnout a vstávala s odpornou nevolností. Nevolnost se každé ráno zhoršovala, přímo úměrně spánkovému dluhu.

Ležíte. Cítíte dotěrnou potřebu obrátit se na druhý bok, ale víte, že to nesmíte udělat. Protože pak se budete převalovat celou noc. S postupem noci vaše vůle slábne, potřebujete měnit polohu, tak ji měníte. Nemůžete číst ani psát, protože vám slzí oči, kdykoli se pokusíte rozsvítit světlo. Nikdy jste se necítili osamělejší, bezmocnější a nešťastnější. Je vám zle. Při pohledu na hodiny si přejete jediné. Nezbáznit se při představě, že se situace nezlepší. Snažíte se nemyslet na všechny ostré předměty, které by byly po ruce, kdybyste šílenství už nedokázali vzdorovat. Nůžky, nože, žiletky...

Ve dne to není o nic lepší. Vaše tělo funguje, jen se zpomaluje společně s myšlením. Když se vás někdo na něco zeptá, chcete mu odpovědět, jenže si nedokážete uspořádat v hlavě smysl jeho slov. Držíte hrot tužky těsně nad povrchem papíru a nemůžete si vzpomenout, co jste chtěli napsat. Řidič autobusu vás téměř přivře do zadních dveří, protože jste se na prvním schodě z ničeho nic zastavili. Nedostatek spánku se postupně začne projevovat všude. Každou chvíli se vám hrůzou sevře žaludek, bez zjevného důvodu. Cítíte nepopsatelnou úzkost.

Pátá noc bez pořádného spánku. Zírala jsem na fosforeskující ručičky budíku. Ukazovaly dvě hodiny a třicet minut. Zítřek už byl dneškem a dnešek večerejškem. Vlastně mi bylo jedno, kolik je hodin. Můj čas už pár dní a nocí plynul pomaleji. Jako bych nespala týdný. Posadila jsem se na postel, ujistila jsem se, že vnitřnosti trávicího traktu jsou na svém místě, a vstala. Z komory jsem vzala láhev vína, kterou jsem si šetřila na okamžik absolutního zoufalství. S pocitem, že horší už to být nemůže, jsem vyndala ze šuplíku vývrtku. Navlékla jsem si župan, vývrtku spolu s klíčem dala do kapsy a šla do zahrady. Usadila jsem se na lavičku a pustila se do pití. Litř vína mi nedokázal dlouho vzdorovat. Pár dní jsem nic pořádného nejedla, opila jsem se rychle a jednoduše.

„Dala bych si cigáro,“ zamumlala jsem.

„Ale ty nekouříš,“ ozvalo se ze tmy, která pohlcovala protější lavičku. Naklonila jsem se dopředu a snažila se zaostřit. Ve tmě se začala rýsovat menší postava. Napadlo mě, že bych se měla začít bát a co nejrychleji zmizet, ale únava a opilost mi zastíňovaly zdravý rozum.

„To je fakt. Jak to víš?“

„Vím o tobě dost. I když někdy se v tobě nevyznám.“

Snažila jsem se podívat se jí nebo jemu do očí. Nešlo to.

„Jseš moje halucinace? Moje zmotněný horší já? Můj čert? To už tu bylo.“

Najednou jsem vzadu na krku ucítila něco chladného. Neznámá postava už neseseděla na lavičce, ale stála za mnou a začínala mi přejíždět po vlasech hlavní revolveru. Knihy a filmy nelhaly. Každé místo, kterého se zbraň dotkla, ovanul chlad s příměsí smrtícího vzrušení. Oči, nos, uši, tváře...

„Jen mi pověz,“ šeptala mi postava do levého ucha, „copak už jsi někdy měla halucinace, když jsi se opila?“

„Ne,“ přiznala jsem a pokusila se otočit. Postava mi pomocí revolveru vrátila hlavu do původní polohy. Záhledla jsem jen okraj černé kapuce.

„A měla jsi někdy halucinace z nepavosti?“

„Ne.“

„Takže halucinace asi nebudu.“

Ucítila jsem, že postava odtáhla zbraň od méj hlavy a rychle jsem se ohlédla. Za mnou nikdo nestál. Otočila jsem se zpátky. Postava seděla znovu na lavičce, která se přesunula přímo před moji. Dotýkali jsme se koleny. Postava se ke mně naklonila, ale z její kapuce vyhlížela pořád jen tma.

„Nemáš někdy pocit, že tohle noční trápení by se dalo dost jednoduše ukončit?“ zeptala se postava a namířila mi hlavě revolveru přímo doprostřed čela.

„Párkrát.“

„A kolikrát už jsi měla v ruce nůž? Nebo kus skla. Kolikrát už jsi to opravdu chtěla udělat?“

„Nikdy.“

„Proč, sakra?!“ zakřičela postava a přitiskla mi zbraň na kůži, „Víš, že bys konečně usnula!“

„Vím,“ řekla jsem klidně a v kapse županu jsem nahmatala vývrtku. Pevně jsem ji uchopila.

„Nechápeš, jak by se mi ulevilo?!“ vykřikla postava a strhla si kapuci. Tvář, kterou jsem spatřila, mě nepřekvapila. Dívala jsem se sama na sebe. Vytáhla jsem vývrtku a bodla jí své dvojnici do břicha.

„Tak unavená zase nejsem.“

Když dopadla na zem, chvíli se třásla a pak se rozplynula. I se svou zbraní.

Cestou zpátky do bytu jsem přemýšlela o tom, co se právě stalo. Třeba už jsem na tom tak zle, že mám opravdu halucinace z nedostatku spánku. Potřebovala jsem se jen ujistit, že se věci vrátí k normálu? Potřebovala jsem v sobě zabít pochyby, abych mohla zase v klidu usnout? Nebo už spím? Spím a zdá se mi o tom, jak by to mohlo dopadnout, když se neuklidním a nezačnu se starat o vlastní zdraví?

Jediné, čím jsem si jistá, je moje ranní probuzení. Znovu jsem se probudila s pocitem, že jsem vlastně vůbec neusnula. Ale když jsem si ochladila obličej ledovou vodou, došlo mi, co se tu noc změnilo. Zmizel strach. Strach z toho, že večer musím jít znovu spát. Přestala jsem se bát, že neusnu. Naplnil mě klid.

Namaluj mi lefa

Nejmodřejší oči na světě. Možná jich bylo pro pihovatou tvář škoda.

Hele, vezmeš si do oddílu jednoho kluka na sociální poukaz?
Jasně, řekla jsem.

O měsíc později svítily modré oči i s pihami vedle odrbaného kufříku.

I

Paniučitelko, Rost'a mi rozšlapal kazetu.

Stalo se to v prvních dnech, kdy byly osmileté dětičky ještě tak zpracované ze školy, že zatím ještě nedokázaly přijmout mé jméno i tykání. Byla jsem zvyklá. Věděla jsem, že po pár minutách odplují všechny úči do dále. Ostatně, do prázdnin stejně nepatří.

Jakou kazetu?

Magneťákovou. Se šmoulama vod mámy.

Udělals to, Rost'o?

Nic.

Udělals?

Nic.

Slyšíš? Ptám se tě?..... jo.

Proč jsi to udělals?

Protože klacek.

Jakej klacek?

Sem se naštvál na klacek.

Co s tím má společnýho klacek?

Von mi tam spadnul.

A to tě naštválo?

Jo.

A proto jsi rozšlapal cizí kazetu?

Jo.

A to se dělá?

Ne.

A co teď s tím uděláme, když jsi takovej vztekloun?

Nic.

To ti mám za to dát na zadek?

Beze slova si sundal kalhoty a já věděla, že jsem zase šlápla vedle. To nebyl dobrý tah. Ten kluk byl doma řezán tak často, že moje popleskání přes řídké trenýrky pro něj mohlo být spíš pochvalou.

Upaluj do chatky, Rost'o.

Rozeběhl se. Pak se zastavil a přes louku na mě křiknul. *Můžu se jít vychcat?*

Ano, jdi se vychcat, řekla jsem. Měla jsem vyzkoušené, že děti z problémových rodin někdy

slušným slovům ani nerozumí. Chvilku jsem odolávala pokušení, mám-li mu jít na záchod pomoci, abych nemusela hned první táborový den prát. Nešla jsem. O dva dny později přinesli kluci z jeho chatky na dlouhém klacku hnědé poselství.

Sem se posral. Ale nechtěl sem. Sem to nestih.

To se stane, utnula jsem všeobecný smích. Měl jsi to přiznat, Rostó, kalboty vyperem. Já se nezlobím.

Překvapením vykulil modré koule. Do večera si dodal odvahy a podobné kusy oděvu, zahra-
bané v kufru, přinesl ještě dva.

Sem myslel, že dostanu na zadek.

Intermezzo

Bylo mu osm a chodil do zvláštní školy. Nepatřil tam, ale bylo to pohodlnější. Neuměl jíst příborem, protože doma nikdy neobědval ani nevečeřel teplá jídla. Jen chleby. Bydlel v garsonce s otčímem a částečně i pěti cikány, co tam každý večer karbanili. Otec byl potetované monstrum o dvou berlich, jimiž ho bil, když neměl po ruce vařečku. Proto měl Rostá hrůzu z velkých lidí. Když jsme mu chtěli něco důležitého říct, klekali jsme si k němu.

Přijel v holčičích sandálech a v kufru jiné boty neměl. Než jsme objevili obnošené holínky, snad z loňského tábora, nosili jsme ho v dešti ke kadibudkám na zádech.

Neměl jedinou hračku, jen nadepsané obálky. Měl z tábora psát domů, rodiče si však nevšimli, že je v první třídě zvláštní školy naučili jen půlku abecedy. Uměl se podepsat, ale s ještě kroutil opačně. Namaluj mi lefa, řekl mi jednou před usnutím. S obrázkem nepřilíš vyvedené šelmy pak spával pod polštářem. Byl to jeho největší poklad.

II

Prosim deset.

To ti mám napočítat deset buchtíček se šodó?

To znamená, že chce hodně, vysvětlila jsem. Uměl totiž počítat jen do desíti.

III

Bude se dneska večer zas rozdávat pošta?

Bude, Rostó.

A bude tam i pro mě?

Nech se překvapit. Mohla jsem to říct vesele. Dopis mu sice samozřejmě nepřišel, ale napsali jsme mu ho sami. AHOJ ROSTÓ. VŠICHNI TĚ ZDRAVÍME.

IV

Chceš přečíst, co tam máš napsáno, nebo to zvládneš sám?

Kde?

Co máš napsáno na tom pohledu...

Tam je něco napsáno?

No, vzadu. Tam se vždycky něco hezkýho napíše. Tady máš, že tě zdraví všichni od vás.

A kdo všichni?

To musíš vědět ty, ne? Asi táta... nebo máma... nebo tety...

Mě nikdo nepozdravuje.

V

Budeš mít s sebou tu tužku i příští rok?

Nevím, možná už bude vypsána.

Dáš mi ji potom?

Kdy? Příští rok?

Až sem pojedu na příští tábor, tak až bude vypsána, tak si ji vezmu, jo?

A k čemu ti bude, když už nebude psát?

Tak. Budu ji mít.

VI

Přijeli jsme si pro Rostu Novotnýho, ozvalo se zpod vykotlaných zubů a zažloutlých rtů.

Pojdu pro něj, řekla jsem.

Pojď, Rostíku, už jsou tu pro tebe.

To je, táta.

Zarazil se ve dveřích a nechtěl. Šílená situace.

Pojď, vždyť už se na tebe těší, dlouho jste se neviděli, lhala jsem a bojovala s cukajícím se tělíčkem.

Sunul se k němu krok sun krok. Obloukem.

Ahoj Rostó, jak ses tady měl? Vidím, seš vopálenej.

Nic.

Neboj se, Rostó, nic se ti neděje, říkám nahlas, nikdo ti nic neudělá. Kašlu na dědka. Nedám mu ho.

To je v pohodě, von stejně skoro nemluví, zachrchlal.

Pustila jsem zpocenou ruku.

A pak byl pryč.

VII

Co takhle, sociálka? řekla jsem o dost později.

Chodí tam denně. Je mu teplo, jí a chodí do školy. To prý stačí.

Kořeny

(zkráceno)

(...) Sedíme ve vlaku, otec zapředl hovor se spolucestujícím na protějším sedadle o politické situaci, nechci to poslouchat, a tak sleduji krajinu i krajinu i města kolem vlaku, občas mne vyruší ze zaujetí huronský smích otce nebo přidušené nadávání pána naproti. Je mi to protivné, doma přece takový nebývá, myslím tak přátelský a usměvavý. Doma jenom mudruje, poroučí, nadává mamince a mě někdy i bije. Ani nevím za co.

Cesta ubývá a já cítím, jak mi nějak rychleji, před vysednutím z vlaku, bije srdce. Už bychom tam byli! Ale otec vleče kufr a důstojně trpí moje odbíhání z prašné cesty k poli, lákají mě chrpy, koukol a včící máky. Za chvíli jich máme velkou kytici.

„Na co škubeš ty kytky, stejně ti, než dojdeme, zdechnou,“ míní otec.

„No, přece pro babičku, na uvítanou!“

„Hm, ta je na ně tak zvědavá, mají jich plné pole!“

Divím se v duchu, že nechápe mou snahu babičce také něco dát, pokud vím, od našich nikdy nic nedostává, vždycky přijedou s tímhle kufrem prázdným a plný odvázejí, určitě tomu tak bude i zítra, až bude otec odjíždět. Cesta přes dvě vesnice a pole je pro mě úmorná, ani ne kvůli vedru, ale těšení.

Chvíle, na kterou jsem se těšila celý dlouhý rok, je tu. Babička doma není, šla ke studni pro vodu, nechávám zpoceného otce ve stavení a běžím. Neběžím, letím. Důvěrně známá postava nese dvě vědra, ale postaví je na zem, aby zadržela můj nápor.

„Babičkóó!“

Popadnu tu barchetovou hnědou sukni a úplně se v ní ztrácím. Babička mi ukazuje své dva přední a jediné zuby ve šťastném úsměvu a přitom mě hladí po hlavě.

„No, no, ty divoško! Tak už tě táta přivez?“

Je mi tak sladce, proměnila jsem se v kůzle, to je asi tím pohlazením, doma mně nikdo nehladí. Můj pohár radosti však ještě plný není.

„Mámo, tady jsem ti přivezl k výkrmu ještě jeden krk,“ řekne otec při vítání se s babičkou. To si piš, říkám si, nebudu už každý den jíst šklubanky nebo rajskou. Tu nenávidím. A kolínka taky! Babička uvařila oběd, děda zabil a vykuchal dva králíky, táta mezitím natrhal nějaké třešně na zavařování a já si prohlédla svou loňskou zahrádku. Ohrazená půda je jenom moje a můžu si tu pěstovat, co chci, hned zítra provedu základní práce. Toto území mám mnohem více, ale na prohlídku půjdu až zítra. Patří mi totiž spousta palouků i pěšin, stromů a zákoutí, kam nikdo jiný nechodívá.

Vracím se ze zahrady a slyším, jak děda vzrušeně diskutuje s otcem. Zase politika a zase se pohádají! Nevšímám si dění v domě a raději běhám za babičkou. Musíme dát vodu a krmení králíkům, potom ještě praseti, babička nasype zrní do korytka slepicím a také dá zbytky od oběda Puntovi. Než si táta zabalí všechny věci do kufru, už mám od babičky reference o všech zvířatech ve stavení.

„Navečer přiženeme husy,“ vysvětluje babička, „poprvé půjdu s tebou, aby tě poznaly a ty je, ale potom to bude tvoje práce, jo?“

Zase se těším, i když se jich bojím, nějak to zvládnou, jsem přece velká holka. Víím, že musím pomáhat, mamka mi to přikázala, chápu, že zadarmo se nejí.

„Tak Jožko, sbohem, máš dlouhou cestu a velký náklad, nebudu tě zdržovat, hlavně abys došel na vlak včas,“ řekne děda otci, který mne nezapomene před prarodiči upozornit, abych byla hodná a poslušná.

„My si s ní poradíme, neboj, ona je šikovná,“ chválí mne babička.

„Všetečka je to a nedobrota,“ bručí otec a vykračuje z vrat.

Musím jej povinně vyprovodit až k pěšině lesíkem, nerada, ale musím mít jistotu, že se už nevrátí. Dostávám poslední ponaučení, znám to již nazpaměť, hrabu netrpělivě tenisovou v jehličí pěšiny a dívám se do země. Cítím, že by mi nejraději dal pohlavek předem, ale podívá se na hodinky a vykročí.

Teď je moje štěstí úplné, jsem totiž volná. Celé dva měsíce budu bez dozoru mých neomylných a skvělých rodičů. Hurá!

Prázdniny proběhnou podle obvyklého a zažitého scénáře. Nevadí mi to. Například zítra a pozítří budeme mezi poklizením zvířat trhat s babičkou třešně a v pátek je půjdeme do města prodat na tržiště. Bylo to tak i loni. Nemám sice svou vlastní postel jako doma, spávám mezi babičkou a dědou uprostřed nemanželských postelí, ale když chci, smím si ustlat na peci, tu já miluji, i když mám záda ráno otláčená od tvrdých kachlíků. Dnes však budu spát s nimi, dělá mi dobře, když v ranním pološeru cítím sesmeknutí babiččina těla s postele, vím, že jde krmit zvířata, ale já smím ještě spát. Mám přece prázdniny! Z té blaženosti okamžitě přichází spánek tak tvrdý, že vůbec nikdy neslyším vstávat dědu. Když se proberu, protože mě sluníčko šimrá na nose, sedí děda u stolu, láme si chléb do kafe a mlaská.

„Nu, chutě vylez a dej se do pořádku, jdeme dělat za vinopalnu seno, nebudeme čekat, až se hraběnka vyspíná!“

Chci k snídani totéž, co má děda, musí to být moc dobré, když tolik mlaská. Snažím se také mlaskat, ten chleba je strašně dobrý, u nás ve městě takový neprodávají. Babička chystá bandasku s kafem na pole, přidá do koše půlku chleba, dědovi dvě piva a slaninu, pro nás hrnek se sádlem a sůl. Když jedeme řebříňákem na pole, připadá mi to náramně zábavné a klmbám do rytmu drkotání kol nohama. Potom obracíme s babičkou seno, děda seče trávu, dívám se, jak mu to jde a tráva se pěkně pokládá, přesně tam, kam děda potřebuje. Jeho sepraná, vojensky zelená košile je na zádech úplně promočená. Bodejť, je strašné vedro. V poledne sedí babička i děda na mezi, krávy se popásají u lesa a já jsem tak unavená, že si po obědě na tu mez lehnu a okamžitě usnu. Probudili mě mravenci. Babička obrací a shrabuje seno sama, děda dělá kopyky, všechno jde jako po drátku. Za loukou je žabí rybníček, a tak si tam jdu namočit pusu i nohy. Je tady spousta zajímavých věcí. Žáby i pulci, motýli i jiná havěť, ti všichni si se mnou chtějí hrát. Docela jsem zapoměla na práci. Mám trochu špatné svědomí, a tak se loudám zpátky. Jak to, že mě nikdo neshání a nevolá? Děda už nakládá vidlemi kopyky sena, krávy neochotně popojíždí a babička se na mne směje.

„Tak poběž, tulačko, nebo tě tu necháme! Ještě musíme otrhat ty chrupky, víš?“

Obě se vezeme domů na fůře, je to velká loď a mému žaludku se to houpání pranic nezamlouvá. Dát seno „na hůru“ je pro dědu hračka, my s babičkou cpeme seno pod hambalky, a když sebou s velkou náručí praštím o cihlovou podlahu, směje se babička tak krásně, že mě to ani trochu nebolí. A zase krmit zvířata! Děda kydá hnůj a při tom má nalepenou „Partyzánku“ na rtu, babička nosí vodu do žlabů. Dívám se, jak mohou oba všechno tak stíhat, přece už nejsou mladí, ale asi je to baví. Nehádají se, to ne, akorát je mi divné, že děda říká babičce bábo, někdy také ty mikuláší hloupej, ale to jen když babička něco zapomene. Je zvláštní, já vůbec nevím, ja se babička jmenuje křestním jménem, budu se jí muset zeptat, až půjdeme na trh.

Dneska už je neděle, mám první týden prázdnin za sebou a já pořád musím myslet na páteční cestu do města. Hlavně na to, co mi babička řekla. Vidím před sebou tu kamenitou a hlinitou cestu, nešly jsme po silnici, babička zná zkratky. Nesla plnou nůši chrupek a šla tak strašně pomalu. Už bylo skoro poledne a město daleko před námi. Bolely mne nohy, už jsem se nezastavovala u každé kytičky jako na začátku.

„Babičko, kdy už tam budeme?“

„Za chvíli, neboj.“

„Jak je to daleko od nás?“

„Asi osum kilometrů, víc ne.“

„Tak daleko?“

Babička se usmívá a rukou si podpírá nůši na zádech. Je mi jí líto, ta nůše musí být těžká.

„Můžu ti pomoci, babi?“

„A jak, Janičko?“

„Třeba bys mi mohla uspat do tašky, abych taky něco nesla.“

„To by pak ty třešně nikdo nekoupil, byly by pomačkané, víš? Ale neboj, já to unesu, znám tuhle cestu, šlapala jsem ji několikrát a s husou pod paží. Víš, co taková husa umí? Vůbec se jí to nelíbilo a byla těžší než ta nůše.“

„Kam jsi nesla tu husu, babi, taky do trhu?“

„Kdepak, panu doktorovi, musela jsem si nechat pomoci nejméně pětkrát, abychom neměli moc dětí, víš?“

„Jak pomoci, babi, a proč?“

Nejsem už tak malá, abych netušila, o čem babička mluví, jenže taková zpověď je pro mě nepochopitelná, u nás doma se o takových věcech nikdy nemluví. Dívám se na babičku asi divně, můj údiv je plný děsu. Babička však pokračuje stejně nevzrušeným hlasem.

„Musela jsem nechat děti v nemocnici, protože bychom je neuživili, vždyt jsme byli jenom chalupníci a museli jsme ještě odevzdávat kontingent. Skoro nic nám nezůstávalo, to víš, po válce nebylo ničeho. Už jsme měli dvě děti, tvého tátu a tvou tetu Jarku.“

„Babi, a to si potom zase šla domů touhle cestou,“

„No jo, a rovnou na pole. A už se nevyptávej, za chvíli tam budeme!“

Třešně šly na dračku, za chvíli byla nůše prázdná, koupili by i víc, naše chrupky jsou nejužasnější třešně na světě. Měla jsem radost, když mi babička koupila oplatky a sádrouvou panenku s vlásky, jenže takovou divnou radost, musela jsem myslet na ty děti.

Celou sobotu jsem sbírala na poli mandelinku do lahve s petroleje, a to na příkaz dědečka, prý aby se mi nezkrátily záhy. Hrozně mě bolely nohy po tom pátku, moc jsem toho nenabírala. Mandelinky strašně smrděly a matlaly se mi po rukách. Bylo to odporne! Ale dnes je neděle. Budu pozorovat dědu při jeho kouzelnickém čísle, teda mně to tak připadá, jako čarování.

Děda se usadil proti oknu, kam si nachystal opěrné zrcadlo a kazetu s holením. Zapnul si malé rádio a kožený pás zaháknul za madlo skříně. Dívám se, jak hladí na tom pásu britvu. Úplně mi brní v zádech tichou hrůzou z té nebezpečné věci. Mezitím se ohřívá na sporáku voda v malé kastrolku. Potom děda nalije do bakelitové krabičky s nápisem Barbus trochu vody a napění štětkou mýdlo. To už všechno znám, i onu obehnanou větu, dala jsi králíkům? Nechce diváka, je mi to jasné, já se chci zase něco nového dozvědět, děda ví, že neodejdu. Chci se pochlubit, že jsem udělala i něco navíc.

„Dědečku, já jsem už posbírala i vajíčka a uložila je do šuplíku.“

„Ty jsi šikulka, jsem na tebe pyšný, jednou ti to tady bude patřit,“ řekne děda a rázně přetře svou bradu mýdlem.

„Jak to myslíš, dědečku?“

„Až budeš plnoletá, napíšeš barák na tebe a budeš hospodařit, vím, že máš ráda zvířata i na tuhle práci si umíš zajít, já s tebou počítám.“

„Ale naši chtějí, abych šla studovat a něco ze mě bylo, abych prý nemusela dřít jako ty!“

Dědovi se zastaví uprostřed kroužení mýdlovou štětkou ruka a otočí se od okna.

„No to je mu podobné, to říká táta, že? Sám odsud utekl do města jako malý kluk a přesně tohle mi tenkrát řekl. Na to, že tady má kořeny, dočista zapomněl. Vystudoval a co? Kdyby nebylo gruntu, tak by umřel možná hladu. O tom jeho štěstí ve městě vím dost. Honí se jako Alík, aby vydělal pár šupů a ty pak vydal za nájem a jídlo, z kterého je marod!“

Děda už trochu zvedl hlas a také v očích má pablesky z té břitvy. Nedá i to, abych se nezeptala.

„Jaké kořeny tady táta má?“

„Narodil se tady, Janičko, a to je v životě nejvíc! Také jsem mohl jíst koláče v Americe jako moji dva bratři, posílali krásné fotočky a peněz si tam nadělali, ale z těch všech dopisů šel smutek, věděl jsem proč. Rádi by se vrátili, už to nešlo. Já mám raději suchý chleba zde, ten mi nikdo neukradne a také nezavídí. Mám tu kousek lesa i polí a bez nich bych nemohl nikde jinde žít, víš, Jani?“

„Jo, dědo, ale já se tady přece nenarodila, narodila jsem s v porodnici ve městě.“

„To nevdá, narodil se tady tvůj táta a já, to je dostačující! A už na mě nemluv, nebo se dneska pořežu.“

Děda uchopí břitvu, nakrucuje a nafukuje tváře a já sleduji ten koncert žilnaté ruky a ostří břitvy. Asi jsem ho přece jen trochu rozčilila, protože se malinko řízí u ucha. Děda okamžitě zastavuje krvácení kamenem, čarovným kamenem s hořkou a štiplavou chutí. Potom šup k lavoru, umýt zbytky mýdla, a když děd dokončuje proceduru Pitralonem, voní tak krásně, že nasávám tu vůni až k zalknutí. Posledním magickým úkonem je zapálení „Partyzánky“ a vyfouknutí dýmu do reproduktoru rádia. Děda je fešák a vím, že po nedělním obědě odejde do místní hospůdky k Lojzovi Silnému, silnému slovem i svaly. Také já tam budu chodit během týdne po celé prázdniny, aby měl děda pivo na pole a vždycky za to dostanu padesátník do kasičky. Celé prázdniny si budu šuškat s babičkou různé holčičí tajnosti a také se starat o všechna svoje zvířátka i záhonek s kukuřicí a hrachem. Až dospěji, budu také kouřit jako děda „Partyzánky“. Také vím, že nejhorším zážitkem v životě pro mne zůstane příchod táty s kufrem na konci prázdnin. Ale teď jsem ještě malá a mám skoro celé prázdniny před sebou...

Filmový pásek vzpomínek skončil, další díly jsou potrháné nebo ztracené a já ráno odcházím do práce, kde dělám to, co mne nebaví, abych potom sháněla a nakupovala věci, které někdy ani nepotřebuji a jedla to, co nabízejí supermarkety, a vleču svůj kufr starostí, které bych neměla, kdybych nevystudovala a neodstěhovala se tři sta kilometrů dál od svého rodiště.

Ženské domovy

(ukázka z delšího textu)

Zrovna jsem se nakrucovala před zrcadlem, když přišla máma domů. Přísně se na mě podívala a řekla: „Uklidila jsi, co jsem ti nakázala?“

„Ano uklidila. Maminko, že jsem hezká?“ řekla jsem proti zrcadlu.

Máma popošla k zrcadlu, odstrčila mě, prohrábla si své černé husté vlasy, ironicky se ušklíbala a řekla: „Cccc, já jsem hezcí.“ Pak vzala tašky s nákupem, které ležely na podlaze v předsínce, a pomalu odcházela do kuchyně. Najednou se zastavila a vyjekla na mě: „Co si o sobě myslíš? Že je někdo na tebe zvědavěj... na to tvý nakrucování... chtěla bys jen honit chlapy, vid'? Vidím ti až do žaludku. Jen počkej, já ti ukážu, parchante jeden mizernej.“

Chtěla jsem utéct, ale ona mě chytila. Vzala mě za límeček šatů, které mi před týdnem ušila a ve kterých bych nejradiši i spala, a rozpárala je na mně. Když ze mně spadly úplně, vzala krejčovské nůžky a rozstříhala je na malinkatý kousičky.

„Ale mami, to přece... není... to nemůžeš, to není pravda,“ prala jsem se s ní o poslední kousky hadrů. Nenávisť se pomalu přemísťovala i do mně. Vytrhla jsem jí poslední kus šatů a pleskla jí jimi o tvář. Hned jsem si uvědomila, co to dělám, pustila jsem šaty k zemi a utíkala před mámou. Vběhla jsem do druhého pokoje, otočila se, jestli za mnou neběží, a v tom se mi do holeně zapíchly krejčovské nůžky.

„Ty svině jedna, co sis to dovolila?! Já tě živím, já tě šatím a ty mě budeš nakonec mlátit?!“ nepřestávala máma a bylo jí jedno, že mě právě probodla nůžkami. Chvilí jsem překvapeně koukala, jak mi z nohy pomalu stéká krev. Znovu se ve mně začala vařit nenávisť. Musela jsem pryč, jinak... Rychle jsem se skříně vytáhla druhé šaty a bosa jsem vyskočila z okna ven. Bylo to jen pár metrů nad zemí, ale šlápla jsem v rozčilení nějak špatně a podvrtila si kotník. Seděla jsem v zahradce před domem a teprve teď jsem se rozbřečela. Z našeho okna jsem slyšela, jak máma nepřestává nadávat. Utřela jsem si oči do šatů a rozhlédla se. V ulici bylo, kromě hlasitých nadávek naší mámy, divný ticho. Z otevřených oken se nakláněli smíchovské drbny a vypadaly, že z těch oken co chvíli vypadnou. Jen Pepík koukal z okna tak jako vždycky, s hlavou zvrácenou k nebi drmolil něco k mimozemšťanům.

Už se tam nikdy nevrátím. Už nikdy nebudu poslouchat ty sprostoty, peskování. „Slyšíš, nikdy,“ zařvala jsem směrem k našemu oknu. Sousedka odnaproti leknutím málem vypadla z okna.

„Bráško,“ vzlykla jsem a natáhla ruce jak malej capart, když jsem uviděla, jak míří vyrovnaným krokem do našeho domu.

„Co tady děláš? Usmíval se pořouchle. Můj starší, krásný bráška. Milovala jsem ho a ctíla jak nikoho. A on si ze mně jen utahoval a dělal poskoka.

„Slyšíš ne,“ hodila jsem vztekle hlavou, když jsem viděla, že se nemá k tomu, aby mě objal. Brácha se podíval do našich oken a zakroutil hlavou. „Už se zase rafáte, že jo. Tak to já radši půjdu,“ řekl tiše a otočil se, jako že jde.

„Tak počkej, počkej na mě, já tu už nebudu!“ spustila jsem naplno.

„Neřvi“, couval přede mnou.

„Tak přece počkej, prosím,“ žadonila jsem.

„Tak pojď.“

Sedli jsme si ke stolků a brácha mi objednal panáka. Když jsem přišla ze záchodu, kde jsem se dala aspoň trochu do kupy, brácha už se vybavoval s nějakýma dvěma holkami.

„Fando,“ snažila jsem se ho dostat zpátky ke mně.

„A co zítra?“ balil je obě. Brácha byl frajer. Nebyl moc vysoký, ale šarm to teda měl. Jeho blondatý vlnitý vlasy a modrý pronikavý oči podtrhovaly jemně řezané rysy v obličejí.

„Brácho, jsem těhotná,“ řekla jsem nahlas, abych upoutala jeho pozornost. „Máma mě zabije.“

„No tak to jsi teda pěkná kravka. Co jako myslíš, že bude? Vždyť ti není ani osmnáct. S kým to máš?“

„Hele, von si mě vezme, vím to. Teď je na vojně, ale až přijde z vojny, ta si mě vezme. Chceme jít do pohraničí. Furt tam rozdávají dekrety na domky. Jen potřebuji zplnoletit.“

„Ty jsi ale pitomeček naivní,“ řekl Fanouš a dožahl druhýho panáka.

„Koukej se toho zbavit. A ty svoje představy o domku v pohraničí si můžeš strčit, víš kam.“

„Copak nevidíš, jak mě vona nenávidí. Vždyť mě málem dneska zabila. Podívej,“ ukázala jsem nohu, na které zasychala krev.

„Tebe miluje, tebe chtěla, tebe měla s chlapem, kterýho milovala, ale mě ne. Mě měla jen s nějakým ruským vojákem, kterej jí prej znásilnil. Tak se mstí na mně.“

„Co to blekotáš? Ukaž, nemáš horečku?“ sáhnul mi na čelo a pobaveně se na mě podíval.

„Copak ty to nevíš? Myslíš, že tvůj táta je kdo? Sýkora? No tak to si na omylu, chlapečku.“

Najednou jsem měla takový zvláštní pocit, skoro radost, že jsem svýho bráchu něčím dostala. Že teď je ten malej blbeček on a ne já.

„A kdo tedy?“ zatvářil se nedůvěřivě.

„Zeptej se jí, ať ti to poví. Máš na to právo, vědět...“ přihla jsem si ze skleničky, „kdo je tvůj pravej otec.“

Bráška na mě koukal a pořád nevěřil tomu, co jsem řekla. Pak se najednou zvedl a rychle odešel.

„Kam jdeš, kdo to zaplatí?“ volala jsem a nenápadně jsem vycouvala z lokálu za ním.

„Ty kurvo, ty děvko,“ tahala mě máma za vlasy z místnosti do místnosti. „Já s tebou zatočím, tahat se budeš a myslíš, že se budu ještě starat o tvýho parchanta. Stoupni si tady na tu židli, povídám, a skákej. Já toho hajzla z tebe dostanu.“

Ten kretén jí to všechno vykecal. Můj skvělej bráška tý čarodějnici řekl, že jsem v tom a že chci do pohraničí. „Uteču, seru na vás na všechny, co jsem pro vás? Jen uklízečka, hovno, z kterýho nikdy nic nebude. Já jsem chtěla být herečka a taky že jí budu. Nebudu skákat, nebudu vám dělat služku,“ řvala jsem tak, že od vedle na nás bušili, ať toho necháme. Vyvlíkla jsem se mámě a zdrhala pryč. Za ním.

Pustili ho jen před bránu. Když mě viděl, zatvářil se nějak smutně nebo zmateně, já nevím. Padla jsem mu do náruče a on nic. Stál tam celej ztuhlej. Rozbrečela jsem se. Jemně mě od sebe odtáhl. „Hele, nezlob se, já, víš to mezi námi nemá cenu.“

„Co nemá cenu?“ nechápala jsem.

„No prostě...“ řekl šeptem do země.

Došlo mi to.

„Aha, takhle je to. Tak co ti ta fúrie napovídala,“ řekla jsem klidněji.

„No, fakt to nemá cenu, nezlob se, já myslel, že jsi hodná holka a že to...“, odmlčel se.

„Co? No co!“ začínala jsem být vzteklá.

„No prostě se mi asi nebude líbit, až budeš shánět jiný chlapy.“

„Ty sprostáku,“ nezmohla jsem se na víc a utíkala od něj. Ani se mě nesnažil zastavit. V hlavě mi bušilo, vláčela jsem své tělo, které mi najednou připadalo plné hnisu. Chtělo se mi umřít, nebýt, zmizet, vyškrtnout se ze svého mizerného života. Jenže ve mně byl nový život. Zastavila jsem se a třesoucí rukou jsem si pohladila břicho. Bože, přísahám, že svoje dítě budu milovat a uchráním před zlem celého světa.

Koncert v domově důchodců

(úryvek z románu PIKTOGRAMY)

(...)

Nakonec mě ten blázen přesvědčil, abych do toho šel. Taky mě přesvědčil, což jsem se musel nejmíc zapřít, že nebudeme hrát ty moje superšlágry, které jsem tak pracně vykresal z hlubin svojí rozervané duše, nýbrž kolekci starých lidových písniček, které jediné mohou z staroušky přivést k životu. Tak jsme začali zkoušet.

(...)

Pořád mi nešlo do hlavy, proč to vlastně děláme, proč to hlavně Standa dělá, nemocnice, hřbitovy, zkratka místa, odkud čouhal jenom cípek smrti, těm se přece odjakživa vyhýbal jako čert kříži. A teď se sám žene do jedné takové osudové pasti, jakou je stáří, to mi pořád nemohlo docvaknout.

Docvaklo mi to okamžitě a s absolutní přesností ve chvíli, kdy jsme rozhrnuli těžký, skoro nemocniční vzduch levitující si nerušeně prostorami domova, a vydali se přivítat se zdravotnickým personálem, abychom se s ním domluvili na nějakých podrobnostech ohledně koncertu.

Okamžitě mě upoutala jedna mladá sestřička, která v tom bílém plášti a dlouhých blondatých vlasech splývajících jí v drobných vlnkách až do půl zad vypadala dočista jako anděl. S tím rozdílem, že byla skutečná a tady, že se na ni na rozdíl od andělů dalo sáhnout (důkazem byla podaná ruka, kterou nás spolu s ostatními ženami uvítala), případně, jak to Standa zamýšlel, s ní dělat i jiné věci, které mi smrtelnými už tak s anděly obyčejně děláváme.

Nevraživě jsem se ohlédl po svém společníkovi. Ty prevíte jeden prevítský! sdělil jsem mu očima, protože mi bylo jasné, že se nacházím v místnosti spolu s jeho další, dosud nic netušící obětí.

Sorry, pokrčil Standa jenom trochu rameny a pokračoval v hypnotizování vyhlédnuté dívky, zorničky jejíchž oči se začaly nějak podezřele rozšiřovat.

„Ale je tu zima, co?“ řekla dívka najednou mezi řečí, kterou jsme společensky vedli, a dříve než si nenápadně zkřížila ruce na hrudi, jsem si všiml, že i pod pláštěm se jí něco nebyvale rozšířilo, a rozhodl jsem se, že ihned po skončení koncertu Standu zavraždím, protože tohle by už vážně dál nešlo.

Ten prevít, ten prevít, opakoval jsem si v duchu, probíraje se strunami kytary. „Když jsem šel z Hradiště...“, zpíval jsem, ale v hlavě jsem měl úplně jiná slova, zapletená do úplně jiných myšlenek, než byl nějaký domov s vyhasínajícími kalíšky lidských svící. Standa byl také úplně jinde, stačilo se na něho občas podívat, jak pohybuje rty, jak pracuje jazykem, aby správně vyslovil to které zpívané slovo, jak se za klávesami nemuzikálně kroutí v bocích...

Rozhodl jsem se, že se na něj raději nebudu dívat, a místo toho se pustil do zkoumání asi tří tuctů obličejů našich šedovlasých posluchačů, jejichž věkové rozpětí odhaduji od sedmdesáti do sto dvaceti šesti a půl let.

Seděl mezi nimi takový staříček..., co já vím, asi tak osmdesát, možná pětáosmdesát let, možná víc. Drobně si pokyvoval hluboko skloněnou hlavou do rytmu a bylo znát, že ho naše produkce zaujala, protože měl na tváři takový mělký, sotva znatelný úsměv. Dívám se tak na

něj a přemýšlím, jestli já se budu v osmdesáti ještě tak usmívat, jestli vůbec bude nějakých osmdesát a já neskončím pod koly nějakého bláznivého autáku, jak to pořád babička věští. Dumám si tak klidně, když vtom pozoruji, jak stařík najednou ještě trochu víc sklonil hlavu, dovrhel celou dobu snivě přimhouřená víčka, vydechl a – nadechnout se, jsem ho už neviděl.

Někomu by mohlo připadat, že si na chvíli jenom tak malounko zdřímám ukolébán dávnou vzpomínkou, kterou v něm vyvolala po letech slyšená melodie lidové písničky. Já k těm lidem ale nepatřím, hned jsem věděl, že je u Pána, že prostě umřel.

Udělal to docela nenápadně: Jen se tak malounko schoulil na židli. A byla to věc tak přirozená, že andělská sestřička, která koncertu také přihlížela, ani nepovažovala za nutné vystoupení nějak přerušovat, domluvila se pohledem s druhou kolegyní, s jejíž pomocí staříka prostě nadzvedla ze židle (byl lehký jako pírko a zrovna tak velký, klidně jej mohly skrýt do kapsy a nic by se nestalo, snad jen, že by se mohl trochu pomačkat, ale co víc lze ještě zkazit na starcově vrásčité tváři?) a opatrně jej přesunula na opodál stojící pojízdné lůžko, které tu v nějaké předtuše připravily. Za chvíli už ho odvážely lítacími dveřmi někam do hlubin ve tmě končící chodby, aby se zakrátko vrátily s vozíkem čistým jako sváteční stůl a zase si klidně sedly mezi ostatní.

My na to se Standou hleděli jak vyjevení a hráli jsme a hráli, protože přestat, to prostě nešlo, ruce se nám zabořily do nástrojů, hráli jsme, až jsme dohráli, a tóny posledních písní, kroutíce udiveně svými bičičky, ještě nerozhodně posedávaly po stěnách, když jsme si sbalili věci a vydali se tou samou chodbou, kterou prve odvezly staříka, domů.

„Ty vole,“ upustil Standa, když jsme konečně vstoupili do noční tmy zahuštěné navíc ještě poletujícími chomáčky sněhu.

Já jsem, myslím, neřekl nic.

Boubín

Čtvrtý den jsme měli za sebou víc než sedmdesát kilometrů a obloha nad temeny šumavských kopců k nám byla vlídná. Pod Svatoborem přišla na Alenu krize. u mělkého brodu potůčku klesla pod batohem a z očí se jí vyřinuly slzy.

„Já už dál nemůžu. Fakt nemůžu,“ vzlykala.

Čekal jsem tuhle chvíli od okamžiku, kdy jsme vyšli z klatovského náměstí s turistickou mapou Šumavy a s cílem u lipenské přehrady. Nabral jsem do dlaní vodu a zchladil Aleně tváře.

„Seď, klidně seď, namažu ti nohy,“ říkal jsem a hledal v batohu francovkový krém. Podobné chvíle znám z dálkových pochodů a nemá cenu je uspěchat.

Utřela si slzy a už klidněji, nicméně popuzeně řekla: „Já ale fakt dál nejdu. Pojedeme autobusem. Nebo stopem. Pěšky už ani ránu.“ Roztíral jsem krém po štíhlých lýtkách. O touláni po horách jsme mluvili už od zimy a věřit jsem tomu začal až ve vlaku z Plzně.

„Dobře, dál už nepůjdeme. Jenže tady nic nejedí. Ani koňskej potah,“ oznámil jsem sice soucitně, ale s jistým vnitřním uspokojením.

Polekaně se rozhlédla.

„Něco přece musí... neříkej, že tady za celý den nic neprojde!“ odpověděla a já se snažil nevsímat si v jejím hlase stopy hádavosti.

„Možná pojede. Ale kdy? Hele, ty dva kiláky k silnici bychom ušli a potom třeba stopem, když chceš.“

„A ty snad nechceš?“ zaútočila.

Rozkrojil jsem citrón a podal jí polovinu. Ani ona nebude chtít, až se vzpamatuje. Zatím ustupovala pomalu.

Ten den se Alena vydrápala až na Svatobor a s orosenou lahví piva v ruce se pobaveně dívala na lidi, přicházející od parkoviště.

Svatobor už byla historie, teď jsme seděli opření o batohy, dobývali z plechovky hovězí ve vlastní šťávě a dívali se dolů na Vimperk, který budil dojem polední siesty. Jen nádražím popojížděl lokotraktor a jeho motor nazlobeně hučel.

„Nepůjdeme?“ zeptala se Alena a usadila se pohodlněji.

„Dám cigáro a můžeme vyrazit.“

„Kouřit? Na tomhle vzduchu?“ vrtěla hlavou.

„Jako bys nevěděla, že příliš kyslíku taky škodí,“ zkoušel jsem obhájit svoji cigaretu částečně i sám před sebou. „Při nedostatku nikotinu dostávají se abstinence příznaky se všemi možnými důsledky...“

Přikryla mi pusu dlaní a zmáčkla nos.

„Nezůstaneme tady?“ zeptal jsem se, když mě pustila.

„Ani nápad, dneska máme přelézt ten kopec, takže jdeme,“ prohlásila a skutečně se začala zvedat.

Boubín byl kopec pořádný a taky vrchol našeho putování, za dva dny jsme měli zalehnout na březích Lipna. Během odpoledne bychom měli zvládnout šest kilometrů stoupání, naukknout do pralesa a do tmy dojít do Volar.

Hodil jsem svých dvacet kilo na záda a ještě jednou přehlédl panoráma tiskařského městečka. Za modravými kopci vyskočilo pár bílých obláčků. Aspoň nebude takový vedro, řekl jsem si a následoval Aleniny bílé botasky.

Za Pravětínem cesta pokračovala vyschlým korytem potoka, pod ještě vzrostlými smrky. Po dalších dvou kilometrech jsme objevili několik rozpadlých chalup.

„Tady zastavíme a najíme se,“ shodil jsem ranec vedle stolku z hrubě otesaných prken.

Alena vytáhla mapu. „Hele, tady se to jmenuje nebo jmenovalo Veselka. Dobrý, co?“

„To jako že tu bylo veselo?“

„Já bych to spíš chápala jako svatbu.“

„Ale no tak,“ odmítal jsem téma, které bylo na pořadu posledních měsíců. Spíš než podobné úvahy mě zajímala obloha, která se zvolna zatahovala.

„Jdeme,“ vzal sem batoh.

„Proč tak chvatně?“ otevřela Alena oči dokořán a divila se.

„Podívej se nahoru.“

„Aspoň se nám líp půjde, když nebude pálit slunce,“ namítla Alena. Jenže téhle obloze se nedalo věřit. Začali jsme stoupat vozovou cestou. Obrátil jsem se, nikde ani živáčka, ticho. Obloha v údolí převalovala mraky. Přiblížily se až k hoře a než jsme vešli do lesa, obtočily její vrchol. Snad to přejde. Musí to přejít, říkal jsem si.

„Trochu přišlápeme, kdybys nestačila, řekni,“ podíval jsem se Aleně do tváře. Vypadala spokojeně, jen kývla hlavou. Les potemněl, smrky spustily větve až na pěšinu, tráva byla svěže zelená a dlouhá. První kapky mi pleskly za krk. Tak přece, Šumava ukazuje svoji nepřívětivou tvář! V zákrutě před námi se spustily provázky.

„Dělej, pod tenhle smrk,“ zavolal jsem a potom už jsme se jen dívali, jak provázky mění cestu v potok.

„Vrátíme se?“ zeptala se Alena.

„Nepočkáme chvíli?“ chtěl jsem, aby se rozhodla sama.

„To musí přestat, za chvíli bude určitě po všem,“ zadoufala a začala z batohu lovit dříný.

Děšť se ustálil v drobných kapkách, vyhrabali jsem se zpod smrku. Chvíli jsme se na sebe dívali, potom Alena kývla. Jdeme dál. Byl jsem rád, šplhání do kopce v takových podmínkách mě docela lákalo.

Přišli jsme do vysokého lesa. V korunách borovic a smrků hnal vítr šedavou páru a les hučel. Mlčky jsme pochodovali dál a snažili se držet stejnoměrné tempo.

U rozcestí se skvěl mohutný krmelec. Zalezli jsme pod střechem a sedli si na batohy.

„Co když pršet nepřestane?“ ozvala se Alena.

„Teď už se vracet nebudeme. Nahoru jsou to tři kilometry, dolů to půjde samo a někde najdeme nocleh.“

Kapky padaly z korun a kůra kmenů hnědla. V dálce zahřmělo, ozvěna hrom zesílila, Alena seděla a dívala se do země. Dal jsem jí pusu za ucho. Zavřela oči a usmála se.

„Znáš ten pocit, kdy sedíš a je ti dobře a každý pohyb ten pocit zničí?“

Kývl jsem hlavou.

„Takže jdeme?“ zeptala se. Navlékla si nepromokavou bundu a já dříný. Trochu se ochladilo, přišlo pořád stejně hustě.

Cesta se změnila v úzkou pěšinu plnou zákrutů. Stoupání nekončilo. Vešli jsme do mraku, voda teď byla ve vzduchu jako clona. Smrky natahovaly mokré jehličnaté ruce a občas mi nešetrně přejely po tváři. Šli jsme sehnuti, co chvíli jsem se obracel a volal na

Alenu povzbudivá hesla. Usmívala se, v tomhle nečase se usmívala a jednu chvíli si dokonce zanotovala úryvek nějaké písničky.

„Ještě půl hodiny a jsme nahoře,“ zavolal jsem s nadějí v hlase a za další zákrutou se objevil polom. Silný smrk ležel napříč stezky, hledal jsem vyšlapanou cestičku okolo, přelezli jsme jej a už tu byl další.

„Proč to neuříznou,“ nadával jsem a pomáhal Aleně po mokrém kmeni. Usmívat se přestala, jenže teď nemělo cenu se vracet. Rozhodli jsme se pokořit horu, a ta se začala bránit. Dovolili jsme si dost, měli jsme zůstat pokorně dole a čekat na počasí. Teď jsme dostávali za vyučenou. Vzal jsem Alenu za ruku, měl jsem všeho dost, záda mokrá potem, obličej deštěm, úzká pěšina nebrala konce. Za touhle zatáčkou bude rovina, představoval jsem si. NEbyla. Tak za touhle, říkal jsem si, když jsme procházeli další. A potom stoupání skončilo. Les se rozestoupil, mlha prořídla.

„Jsme nahoře, hurá,“ zakřičel jsem a hlas se utopil jako ve vatě. Vzali jsme se kolem ramen a došli k rozcestníku. Vrchol půl kilometru, prales tři. Alena zavrtěla hlavou.

Kráčeli jsme k vrcholu. Uvědomil jsem si náhle ty metry pod námi a přepadl mě podivný pocit. Jsme nahoře, nad námi nic, jen nad tímhle mrakem slunce. Už nelze výš.

Můj radost, člověče, říkal jsem si, ale pocit se nechtěl vytratit. Jako by chyběla možnost zvednout ruku a něčeho se přidržet.

A nikde nikdo. Musíš se spoléhat sám na sebe.

„Je to tak v životě?“ zavolal jsem do deště.

„Asi ano. Tvoje touha se naplnila, jsi na vrcholu. Teď můžeš jen dolů. A dál. Jen cestu si můžeš vybrat. A třeba i další vrchol. Vyšší. A budeš se hrabat nahoru, v dešti, v bouři, přelézat stromy, hecovat se, a když půjdeš stále dál, dojdeš. A budeš silný, protože jsi překonal překážky a došel. A jednou dojdeš tam, kde ještě nikdo nebyl. Budeš první a tenhle svět postrčíš o malinkej kousek dál. Proto ta jistota, jestli stálo za to lézt nahoru. Ale stálo, určitě jo,“ slyšel jsem hlas, zíral přes kapky na Alenu, snad to říkala ona, snad to byl nějaký vnitřní hlas, nevěděl jsem a bylo to jedno. Stáli jsme u vrcholové schránky na Boubíně, mrak nám zakrýval výhled a byli jsme šťastní.

Sloní historie...

(ukázka)

Tenkrát, ještě za starého mocnářství, si jednoho nedělního odpoledne hrálo pár kluků na nemělkovské návsi. Jak už to mezi kluky bývá, jeden před druhým se všelijak vytahovali a vychloubali. A lhali přitom, jen se jim od pus prášilo! Všechny však přetrumfl Bednářovic Pepík prohlášením, že ví, kde jsou v nedalekém lese na Vrších, sloni. Kluci ještě nikdy slona neviděli, věděli starou belu, jak slon vypadá a co je to za tvora. Proto měli po Pepíkově překvapivém sdělení oči na vrchu hlavy. Ten byl od toho okamžiku mezi nimi hlavní osobou a ostatní se jen snažili různými úskoky místo pobytu slonů z něho vymámit. Ale Pepík, dobře si vědom své nynější vážnosti, byl neoblomný. Když ho přece přemluvili, tak jim to veliké tajemství sděloval po kapkách. Nakonec, pod slibem naprosté mlčenlivosti před ostatními, prozradil, že na té největší smrči mají hnízdo! A aby překvapení bylo dokonalé, ještě utrousil, že mají mladé! Starý slon prý v noci shání potravu, zatímco slonice slůňata opatruje a hlídá. Za světla jsou zalezlí a z hnízda ani chobot nevystrčí. Kamarádi však upozornil, že to, co nyní vědí, jim stejně není nic platné. Smrči s hnízdem nikdo z nich nenajde, pokud jim ji sám neukáže. Počká si, až mladí sloni trochu povyrostou, pak je vybere, odnese si je domů a hotovo! Kluci se jeden přes druhého nabízeli, že při vybírání budou pomáhat. Pepíka přesvědčovali, že sám, bez jejich pomoci to nedokáže! Konečně souhlasil a jak byl v ráži, každému za pomoc slíbil po jednom slůněti! Sám si nechá to největší, s čímž šťastní kluci radostně souhlasili. A spřádal plány, jak si mladé vycvičí. Pořídí si na ně šikovný chomoutek a protože měli doma malý kupecký krámeček, plánoval i jízdy do Klatov pro zboží. A zbývající kluci plánovali podobně.

Každou volnou chvíli měli hlavy pohromadě a dávali velký pozor, aby je nikdo nepovolán neslyšel. Zkrátka se svými slony dělali před ostatními veliké tajnosti. Nyní mezi nimi mělo Pepíkovo slovo velkou váhu. Byl jediným nositelem tajemství místa pobytu slonů a málo platné, ve sloní problematice se z kluků vyznal nejlépe! Při skotačení v říčce Pstružné vysoko zvedal kolena, stříkal kolem sebe a na všechny volal: „Takhle cválá slon!“ Pár dnů ho kamarádi ještě obdivovali, ale pak chtěli hnízdo na vlastní oči spatřit. Hrozilo i nebezpečí, jak tvrdili, že slůňata dorostou, staří s nimi odletí bůhví kam a nebudou mít nic! Marně je Pepík ubezpečoval, že sloni rostou jen pomalu a cestu na Vrchy odkládal. Naléhání neodolal a jednoho odpoledne se vydali na cestu. Zůstali stát u veliké smrče a na ní, světe div se, docela pěkné, veliké hnízdo. Ale aby se do něho vešlo několik slůňat i se starými, to se jim přece nezdálo. Spíše tak vrána s mladýma. Karel se okamžitě nabídl, že nahoru vyleze a do milého hnízda se podívá. Pro jistotu! To ale Pepík nepřipustil. Varoval ho, že stará hlídá, to má vyzorováno. Jistě je slyšela, a až tam vyleze, chobotem mu dá takovou ránu, že z té výšky sletí dolů a docela jistě se zabije.

Kluci, ne právě přesvědčeni, na vahách a bez původní jistoty, přece jen poslechli a vydali se k domovu. Cestou se dohodli, že ještě pár dní počkají a na celou akci se lépe připraví. Ale dost už pochybovali. A pak se stalo to, co se stát nemělo! Někdo se před těmi staršími podřekl a veliké klučičí tajemství vyšlo najevo. Ti se jim samozřejmě vysmáli a kluci ve sloní zápletce namočení měli mimořádný kopec ostudy. Hlavním terčem vtipů a posměchu se stal smutný hrdina Pepík, jemuž z dočasné slávy zbyla jen přezdívka „Slon“. Ona se navíc

k jeho hromotlucce postavě vřboreně hodila a hojně se také používala. Byla příčinou mnoha klukovských praček a mrzutostí. Stačilo prý se jen optat, kdy že budou k mání nějací ti sloni, či zavolat: „Slone cválej, prcy válej!“...

Obsah

Monika Krajčovičová	Podzimní modlitba	3
	Pláč	3
	Bez názvu	4
Vratislava Holčáková	Mýlenci	5
	Sebevražda	5
	Záchvat	5
	A bohové mají jména	6
	Blázniny zápisky	6
Pavla Čáslavská	Znám tě	7
	Minuty	7
	Bloudíme světem	7
	Prázdnota	8
	Torzo bolestí života	9
Lenka Novosadová		
Tomáš Makaj		15
Vlasta Balaková		16
	Báseň o řece plné leknínů	16
	Vzkaz	16
	Báseň o plné putýnce	17
	Dopis pro Kateřinu	17
Radek Hásek	Adam a Eva	18
	Dva vrabci	18
	Akvarijní rybka	19
	Duch	19
Olga Šimková	Křídla	20
Pavel Prokop	Co ráno obvykle nedělám	23
	Marnost nad marnost	24
Barbora Zvěřinová	Nespavost	26
Markéta Vagenknechtová	Namaluj mi lefa	28
Jaromíra Šlezáková	Kořeny	31
Naďa Pavlová	Ženské domovy	35
Michal Čagánek	Koncert v domově duchodců	38
Zdeněk Huspek	Boubín	40
Josef Bulka	Sloní historie...	43

Vydala Městská knihovna Klatovy
Grafická úprava: M. Hálková, K. Viták
Vydání první
Rok vydání 2003
Náklad 150 ks